

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

ชูชัย สมิทธิไกร. การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2527.

ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิม. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับ
สุข ภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น รายงานการวิจัยฉบับที่ 26
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
2534, 297 หน้า อัดสำเนา

ธนู ชำติชนานนท์. การสำรวจปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในจังหวัดชัยนาท
วารสารจิตวิทยาคลินิก 1 : (เมษายน 2521) : 60-66

ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร. จิตวิทยาวัยรุ่น คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2530.

ปรีชา วิทลโค. พฤติกรรมวัยรุ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2532.

วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการการ
ศึกษาแห่งชาติ 2523.

วิชัย ทรัพย์มี และจรี วาทิกทินกร. การพัฒนารูปแบบการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อช่วย
เหลือนักเรียนในการแก้ปัญหาและวางโครงการอนาคต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528.

สมร ทองดี. พฤติกรรมวัยรุ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2532.

วิทยานิพนธ์

จันทร์ฉาย พัทธษศิริกุล. "ผลของการจัดโปรแกรมการฝึกการกล้าแสดงออกต่อ
ความรู้สึก เห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2532.

นภาพร พุ่มพฤกษ์. "ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระนารายณ์ หนองปรือ" วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2529.

นิพนธ์ แจ่มเอี่ยม. "การศึกษาคูคลิกภาพแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเองและความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดอุดรธานี" วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519.

นิภา พงศ์วิรัตน์. "การศึกษาปัญหาทางสังคมของเด็กวัยรุ่นตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลาง" วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520.

ภัทรกานต์ เผ่าบุญเกิด. "การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อปรับพฤติกรรมที่เรียนของนักเรียนโรงเรียนเซนต์จอห์น อาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2530.

มานิตา ทองทวี. "การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและรายบุคคลที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง" วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526.

มาลี วงษ์แก้ว. "ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526.

วราภรณ์ ลิ้มสุวัฒน์. "ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการปรับตัวด้านสังคมของกลุ่มนักเรียนที่ถูกเพื่อนชิงชิง ซึ่งได้รับการรับรู้ความรู้สึกก่อนกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522.

ศศิภานต์ ธนะโสธร "ผลของการมีตำแหน่งหัวหน้าห้องต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529.

ภาษาต่างประเทศBook

- Adam, G.R. and Gullotta T. Adolescent Life Experiences. Belmont: California, Wadworth, Inc., 1989.
- Babladelis, Georgia. The Study of Personality. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1984.
- Branden, Nathaniel. The Psychology of Self-Esteem New York: Bantam Books, Inc., 1981.
- _____. Honoring the Self : The Psychology of Confidence and Respect. New York : Bantam-Books, Inc., 1985.
- Bruno, Frank J. Adjustment and Personal Growth : Seven Pathway. 2 nd ed. New York : John : Wiley & Sons, 1983.
- Coopersmith S. The Antecedents of Self- Esteem. 2 nd ed. California : Consulting Psychologists Press, Inc.; 1981.
- _____. SEI : Self- Esteem Inventories. Palo Alto California : consulting Psychologists Press. Inc., 1984.
- Corey, Gerald. Theory and Practice of Group Counseling. 2 nd ed. California : Books/Cole Publishing, 1985.
- Dusek, Jerome B. Adolescent Development and Behavior. New Jersey : Prentice-Hall. Inc., 1987.
- Ferguson, George, A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5 th ed. Tokyo : Mc Graw-Hill, 1983.
- Gazda, George M. Group Counseling : A Developmental Approach. 2 nd ed. Massachusettass : Allyn and Bacon, Inc., 1978.
- Girdano. D. and Every. G. Controlling Stress & Tension : A Holistic. Englewood Cliffs : New Jersey Prentice - Hall. Inc., 1979.

- Hamachek, Don E. Encounters with the Self. 2nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1978.
- Hamachek, Don E. Encounters With Others : Interpersonal Relationships and You. New York : C B S College Publishing , 1982.
- Horrock John E. The Psychology of Adolescence. Boston : Houghton Mifflin Company. 1969.
- Hurlock. Elizabeth B. Adolescent Development. New York : Mc Graw - Hill Book Company , 1973.
- Jack, C. and Harold . W. 100 Ways to Enhance Self-Concept in the Classroom. Englewood Cliffs : New Jersey Prentice-Hall, Inc., 1976.
- Lloyd, M.A. Adolescence. New York : Harper & Row Publishers 1985.
- Mahler, Clarence A. Groups Counseling in the school Boston: Houghton Mifflin Company. 1989.
- Maslow, A.M. Motivation and Personality. 2 nd ed. New York: Harper & Row Publishers, 1970.
- Ohlsen Merle M. Group Counseling. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1970.
- _____. Group Counseling. 2nd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston. Inc., 1977.
- Ohlsen Merle M, Home Arther M, Lawe Charles F. Group Counseling. 3 rd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston Inc.; 1988.
- Patterson, C.H. An Introduction to Counseling in the School. New York : Harper & Row Publisher. Inc., 1971.
- Poduska, Bernard Understanding and Dimension of Adjustment New York : Mc Graw - Hill Book Company. 1980.

Rogers, Carl R. Client Center Therapy. Boston : Houghton Mifflin, 1951.

_____. On Becoming a Person : A Therapist 's View of Psychotherapy. Boston : Houghton Mifflin, 1961.

Roger, C.R. and Dymond, R.F. Psychotherapy and Personality Change: Coordinated Studies in the Client-Centered Approach. Chicago : University of Chicago Press, 1954

Rosenberg ,M. Conceiving the Self. New York : Basic Books, 1979.

Sasse, C.R. Person to Person. Peoria Illinois : Benefit Publishing Co., 1978.

Shertzer, B. and Stone S.C. Fundamental of Counseling. New York: Houghton Mifflin Company, 1968.

Trotzer, James P, The Counselor and the Group : Integrating Theory, Training and Practice. Monterey. California: Brook/Cole Publising Company, 1977.

Articles

Abbott W.J. "The Effects of Reality Therapy - Based Group Counseling on the Self-Esteem of Learning Disabled Sixth, Seventh and Eighth Graders" Dissertation Abstracts International. 45 (January 1985) :1989-A.

Ann Johnson "An Exploration of Selected Factors for Predicting Adolescent Self-Esteem and Locus of Control. Dissertation Abstracts International 44 1984:2069-2070 A

Bergin, J.J. "An Experimental, Cooperative Game and Its Effects upon the Participants' Self-Concept, Self-Esteem, and Attitudes Toward a Hypothetical Peer Group."

Dissertation Abstracts International. 35 (1975):

5007-5008 A.

Constantinople, A. "An Eriksonian Measure of Personality Development in College Students." Developmental Psychology. 1, (1969) 357-372.

Coopersmith, S. "A Method for Determining Types of Self-Esteem" Journal of Abnormal and Social Psychology. 5 (July 1959): 87-94.

DeEach, Jasse B. "Group Counseling with Disruptive Students" Journal for Specialists in Group Work. 4 (Summer 1979): 177-178.

Fong-Toy Angela "The Effects of Psychological Guidance Program on the Self-Esteem of Children from Divorced and Intact Families" Dissertation Abstracts International. 46 (1985): 2565 A

Greenberg, Mark T. Judith M. Siegel and & J. Leitch. "The Nature and Importance of Attachment Relationships to Parents and Peers during Adolescence." Journal of Youth and Adolescence: 5 (1983) : 373-386

Haeley, G.W., and De Blassie, R.R. "A Comparison of Negro, Anglo, and Spanish-American Adolescents' Self-Concept." Adolescence. 9(1974):15-24

Hunh, Ralph P. "Effects of a Parent Education Program on Parental Attitude and on the Self - Esteem and Manifest Anxiety of Preadolescents" Dissertation Abstracts International. 48 (August 1987) : 307 - A.

Jacobson A.M., Hanser, S.T., Power, S., and Noam, G. The Influences of Chronic Illness and Ego Development on Self-Esteem in

- Diabetic and Psychiatric Adolescent Patient." Journal of Youth and Adolescent. 13 (1984): 489-507.
- Johnson, E.L. "The Vulnerable Child : Conditions of Growing up and Mental Health" Psychological Abstracts. 8 (August 1985) : 2173
- Lang, Everett Francis, Jr. "The Effects of Group Counseling on Selected Culturally Disadvantaged Students." Dissertation Abstracts International. 37 (November 1976) : 2638-2639 A.
- Leung, J.J. and Sand, M.c. "Self-Esteem and Emotional Maturity in College Students." Journal of College Student Personnel 22 (July 1981) : 291-298.
- Omizo, M.M., and Omizo S.A. "Group Counseling's Effects on Self-Concept and Social Behavior Among Children with Learning Disabilities." Journal of Humanistic Education and Development. 26 (March 1988):109-117.
- Parker, M.E.M. "Effects of Human Relations Group on Fourth Grade Children's Self-Esteem and Communication Skills." Dissertation Abstracts International. 43 (March 1983): 2894 - A
- Prager, K.J. "Educational Aspiration and Self - Esteem in Returning and Traditional Community College Students" Journal of College Student Personnel 24 (1983) : 144 - 147.
- Ronkin, A.M. "An Analysis of Changes in Self-Esteem Among Secondary School Students, Induced or Produced by Human Relations Training" Dissertation Abstracts International. 43 (October 1982) : 1093 - A.
- Simons, R.G., Rosenberg, F., and Rosenberg, "M. Disturbance in the Self-Image at adolescence," American Sociological Review, 38 (1973) : 553 - 568

- Sinibaldi P.R. "Enhancing Self-Esteem and Achievement Through Group Guidance Activities." Dissertation Abstracts International 46 (1985): 1523 - A.
- Spatz, K.C. and Johnston, J.O. "Internal Consistency of the Coopersmith Self-Esteem Inventory" Educational and Psychological Measurement 33 (1973): 875 - 876.
- Tyerman Andrew and Humpgrey Michael "Life Stress, Family Support and Adolescent Disturbance" Psychological Abstracts 7 (July 1984): : 1901
- Wiggins, James D. "Self-Esteem, Earned Grades and Television Viewing Habits of Students" The School Counselor 35 (1987): 128 - 133.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่ามัธยฐานเลขคณิต

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\sum X$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2 - \frac{(\sum X)^2}{N}}{N-1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกจำนวน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนแต่ละจำนวนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

3. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยการทดสอบค่าเฉลี่ยที่ (t-test) หากค่า t- dependent จากสูตร (Ferguson 1987 ; 18)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{[N\sum D^2 - (\sum D)^2]/(N-1)}}$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

4. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test) ทศาค่า t-independent จากสูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2523 : 77)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2} \right)}}$$

เมื่อ \bar{X}_1 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
 \bar{X}_2 แทน คะแนนของกลุ่มทดลอง
 n_1 แทน ขนาดของกลุ่มทดลอง
 n_2 แทน ขนาดของกลุ่มควบคุม
 S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
 S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

ภาคผนวก ๓

แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง
(Self - Esteem Inventories)

ของ
สแตนเลย์ คูเปอร์สมิท
(Stanley Coopersmith)

ดัดแปลงเป็นภาษาไทย

โดย
จันทร์ฉาย พัทธ์ศิวิกุล

แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

ชื่อ.....

ชั้น..... เลขประจำตัว.....

คำชี้แจง

ขอให้นักเรียนตอบแบบวัดฉบับนี้ ซึ่งประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 52 ข้อ โดยพิจารณาเลือกข้อความแต่ละข้อความว่า ตนเองมีลักษณะเหมือนหรือไม่เหมือนข้อความนั้น ตามความเป็นจริง แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในคำตอบ "ใช่" หากพิจารณาว่าตนเองมีลักษณะเหมือนข้อความนั้นหรือลงในช่องคำตอบ "ไม่ใช่" หากพิจารณาว่าตนเองมีลักษณะไม่เหมือนข้อความนั้น

ตัวอย่าง	คำตอบ	
	ใช่	ไม่ใช่
1. ข้าพเจ้าเป็นคนน่ารักมากที่สุด	✓	
2. ครูมักจะใช้ข้าพเจ้าทำงานอยู่เสมอ		✓

ข้อความ	คำตอบ	
	ใช่	ไม่ใช่
1. ข้าพเจ้าไม่ค่อยหวั่นไหวต่อเหตุการณ์ต่างๆ.....		
2. ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจในการพูดหน้าชั้นเรียน.....		
3. ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจโดยไม่รู้สึกลังเลเกินไป.....		
4. ใคร ๆ รู้สึกสนุกเมื่ออยู่กับข้าพเจ้า.....		
5. ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดง่ายเมื่ออยู่ที่บ้าน.....		
6. ข้าพเจ้าต้องใช้เวลานานกว่าจะคุ้นเคยกับสิ่งใหม่ๆ.....		
7. ข้าพเจ้าเป็นที่นิยมหรือเป็นที่ขวัญใจในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน.....		
8. พ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของข้าพเจ้า.....		
9. ข้าพเจ้าชอบแน่ต่อสิ่งต่าง ๆ ง่ายมาก.....		
10. พ่อแม่ตั้งความหวังในตัวข้าพเจ้าสูงเกินไป.....		
11. เป็นเรื่องลำบากใจที่เกิดเป็นข้าพเจ้า.....		
12. ชีวิตของข้าพเจ้าเต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย.....		
13. เพื่อน ๆ มักคล้อยตามความคิดของข้าพเจ้า.....		
14. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองต่ำต้อย.....		
15. บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าอยากหนีออกจากบ้าน.....		
16. บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดเมื่ออยู่ที่โรงเรียน.....		
17. เมื่อเทียบกับคนส่วนใหญ่แล้ว ข้าพเจ้าน่าตาไม่ดี.....		
18. พ่อแม่เข้าใจในตัวข้าพเจ้า.....		
19. คนอื่นๆ ได้รับการชื่นชมมากกว่าข้าพเจ้า.....		
20. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าพ่อแม่วุ่นวายกับชีวิตข้าพเจ้า.....		
21. บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้เมื่ออยู่โรงเรียน.....		
22. บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าอยากเป็นคนอื่น.....		
23. ข้าพเจ้าไม่สามารถเป็นที่พึ่งของใครได้.....		
24. ข้าพเจ้าไม่เคยวิตกกังวลใจในเรื่องใดๆ เลย.....		
25. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในตนเอง.....		
26. ข้าพเจ้าเป็นที่รักใคร่ของผู้คนได้ง่าย.....		

ข้อความ	คำตอบ	
	ใช่	ไม่ใช่
27. ข้าพเจ้ากับพ่อแม่มีความสุขมากในการอยู่ด้วยกัน.....		
28. ข้าพเจ้านิ่งใจลอยบ่อยๆ		
29. ข้าพเจ้าอยากเป็นเด็กกว่านี้.....		
30. ข้าพเจ้าทำในสิ่งที่ถูกต้องเสมอ.....		
31. ข้าพเจ้าต้องมีคนคอยบอกเสมอว่า ข้าพเจ้าต้องทำอะไรบ้าง.....		
32. ข้าพเจ้ามักเสียใจในสิ่งที่ทำไปแล้ว.....		
33. ข้าพเจ้าไม่เคยมีความสุขเลย.....		
34. ในการทำอะไรข้าพเจ้าจะทำอย่างเต็มความสามารถ.....		
35. โดยปกติข้าพเจ้าสามารถดูแลตนเองได้.....		
36. ข้าพเจ้าเป็นคนที่ค่อนข้างมีความสุข.....		
37. ข้าพเจ้าชอบทุกคนที่ข้าพเจ้ารู้จัก.....		
38. ข้าพเจ้ารู้จักตัวเองดี.....		
39. เมื่อข้าพเจ้าอยู่บ้าน ไม่มีใครใส่ใจกับข้าพเจ้ามากนัก.....		
40. ข้าพเจ้าไม่เคยถูกคุกคาม.....		
41. ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจและยึดมั่นกับการตัดสินใจนั้น ได้โดยไม่เปลี่ยนแปลง.....		
42. จริง ๆ แล้ว ข้าพเจ้าไม่ชอบเป็นเด็กผู้ชาย/เด็กผู้หญิง อย่างที่ เป็นอยู่เสมอ.....		
43. ข้าพเจ้าไม่ชอบอยู่กับคนอื่น.....		
44. ข้าพเจ้าไม่เคยประหม่าเลย.....		
45. บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกละอายตัวเอง.....		
46. เพื่อน ๆ วิพากษ์วิจารณ์ข้าพเจ้าบ่อย ๆ.....		
47. ข้าพเจ้าพูดความจริงเสมอ.....		
48. ครูทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองไม่ดีเท่าที่ควร.....		
49. ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นกับข้าพเจ้า.....		

ข้อความ	คำตอบ	
	ใช่	ไม่ใช่
50. ข้าพเจ้าไม่เคยทำอะไรประสบความสำเร็จ.....		
51. ข้าพเจ้าอารมณ์เสียง่ายเมื่อถูกดู.....		
52. ข้าพเจ้ารู้สึกอยู่เสมอว่าควรจะทำอะไรกับผู้อื่น.....		

ภาคผนวก ค

แบบประเมินผลการเข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม

ตอนที่ 1 ความรู้สึกที่มีต่อนักจิตวิทยาการปรึกษา

จากประสบการณ์ที่ท่านได้เข้าร่วมกลุ่ม ท่านคิดว่านักจิตวิทยาการปรึกษาของท่านมีลักษณะดังที่ได้อธิบายข้างล่างนี้มากน้อยเพียงใด ขอให้ท่านพิจารณาทีละข้อและใส่เครื่องหมาย x ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่านที่มีต่อนักจิตวิทยาการปรึกษา

ตัวอย่าง

เห็นอกเห็นใจ 3 2 1 0 1 2 3 เชื่องซึม

ความหมาย ผู้ตอบหมายเลข 3 แสดงว่าในทัศนะของผู้ตอบ นักจิตวิทยาการปรึกษาเป็นผู้ที่มีลักษณะไปทางด้านเห็นอกเห็นใจ มากที่สุด

ท่านรู้สึกว่ นักจิตวิทยาการปรึกษาของท่านเป็นผู้ที่.....

1. เคร่งขรึม	3	2	1	0	1	2	3	ร่าเริง
2. รับผิดชอบ	3	2	1	0	1	2	3	รับผิดชอบ
3. เป็นกันเอง	3	2	1	0	1	2	3	ถือตัว
4. พูดสับสน	3	2	1	0	1	2	3	พูดกระจ่าง
5. เอาใจใส่	3	2	1	0	1	2	3	ละเลย
6. ลังเล	3	2	1	0	1	2	3	เชื่อมั่น
7. อุดม	3	2	1	0	1	2	3	ย่อท้อ
8. เห็นอกเห็นใจ	3	2	1	0	1	2	3	มองข้าม
9. เฉยเมย	3	2	1	0	1	2	3	ให้ความสนใจ
10. เฉื่อยชา	3	2	1	0	1	2	3	คล่องตัว

11. ยอมรับ	3	2	1	0	1	2	3	ศักดิ์าน
12. ตั้งเครียด	3	2	1	0	1	2	3	ผ่อนคลาย
13. ทำตัวเป็นกลาง	3	2	1	0	1	2	3	อคติ
14. ให้ความช่วยเหลือ	3	2	1	0	1	2	3	มุ่งคล้าย
15. เย็นชา	3	2	1	0	1	2	3	อบอุ่น
16. อ่อนโยน	3	2	1	0	1	2	3	แข็งกร้าว
17. เฟิกเฉย	3	2	1	0	1	2	3	รับฟัง
18. ให้เกียรติสมาชิก	3	2	1	0	1	2	3	ดูถูกสมาชิก
19. ให้ออกาสพูด	3	2	1	0	1	2	3	ปิดกั้น
20. ยึดหยุ่น	3	2	1	0	1	2	3	ตายตัว

ตอนที่ 2 สิ่งที่ได้จากการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้เลย
1. รู้จักและเข้าใจตนเองเพิ่มขึ้น.....				
2. รู้จักและเข้าใจผู้อื่นเพิ่มขึ้น.....				
3. ยอมรับตนเองมากขึ้น.....				
4. ยอมรับผู้อื่นมากขึ้น.....				
5. มองโลกในแง่ดี.....				
6. ได้ข้อคิดหรือข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทาง ในการแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตคนที่กำลัง ประสบอยู่.....				
7. ได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น.....				

	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้เลย
8. รู้สึกไว้วางใจในการใกล้ชิดสนิทสนม กับผู้อื่นเพิ่มขึ้น.....				
9. สามารถเห็นแบบอย่างที่ดีจากสมาชิกในกลุ่ม เพื่อที่จะนำไปพัฒนาปรับปรุงตนเองในด้าน ต่างๆ เช่น การวางตัว บุคลิกภาพ การแก้ไขปัญหา ฯลฯ.....				
10 ได้ทราบถึงแนวทางที่จะดำรงชีวิตในสังคม อย่างมีความสุข.....				
11 เกิดกำลังใจที่จะปรับปรุงพัฒนาบุคลิกภาพ บางประการของตนให้ดีขึ้น.....				
12 มีความกล้า เป็นตัวของตัวเองมากขึ้น.....				
13 ได้รับประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิต.....				
14 การเข้ากลุ่มครั้งนี้มีประโยชน์ต่อตัวท่าน.....				
15 ได้รับการช่วยเหลือจากนักจิตวิทยา การปรึกษา.....				
16 ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ในกลุ่ม.....				
17 เวลาในการเข้าร่วมกลุ่มมีความเหมาะสม.....				

ผลการประเมินในการเข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม

ตอนที่ 1 แสดงว่าเฉลี่ยการประเมินคุณลักษณะของนักจิตวิทยาการปรึกษา
ตามความรู้สึกของสมาชิก

	3	2	1	0	1	2	3	
1. เครื่องขริม								(2.87) รื่นเริง
2. อบอุ่น								(2.75) อบอุ่น
3. ก่อตัว								(3.00) เป็นกันเอง
4. พุดสีบน								(2.875) พุดกระจ่าง
5. ละเลย								(2.875) เอาใจใส่
6. ลังเล								(3.00) เชื่อมมั่น
7. ย่อท้อ								(2.87) อุดหนุน
8. มองข้าม								(3.00) เห็นอกเห็นใจ
9. เฉยเมย								(3.00) ให้ความสนใจ
10. เฉื่อยชา								(3.00) คล่องตัว
11. คัดค้าน								(2.75) ยอมรับ
12. ตึงเครียด								(2.75) ผ่อนคลาย
13. อคติ								(2.87) ทำตัวเป็นกลาง
14. นิ่งดูดาย								(2.87) ให้ความช่วยเหลือ
15. เต็มใจ								(2.875) อบอุ่น
16. แห้งกร้าว								(3.00) อ่อนโยน
17. เพิกเฉย								(3.00) รับฟัง
18. คุกคามสมาชิก								(3.00) ให้เกียรติสมาชิก
19. ปิดกั้น								(3.00) ให้ออกาสพูด
20. ตายตัว								(3.00) ยึดหยุ่น

	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่ได้เลย	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
16	ปรึกษา ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ในกลุ่ม	7 87.5	1 12.5					
17	เวลาในการเข้าร่วมกลุ่มมีความเหมาะสม	6 75.0	2 25.0					

ภาคผนวก ง

กิจกรรมที่ใช้ในการดำเนินการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม

ชีวิตของฉัน

1. ลักษณะ เป็นกิจกรรมที่ให้สมาชิกได้สำรวจความรู้สึกและประสบการณ์ที่สำคัญในชีวิตที่ผ่านมา

2. วัตถุประสงค์

1. ให้สมาชิกมีโอกาสสำรวจตนเองถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตเพื่อรู้จักตน (Self)
2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักคุ้นเคยและกล้าเปิดเผยตนเอง
3. เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้การปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม เกิดความสนิทสนมไว้วางใจเพื่อสมาชิก
4. เพื่อให้สมาชิกได้เห็นคุณค่าของตนเองจากการได้พบ ผลงานแห่งความสำเร็จของตน

3. สถานที่ ห้องแนะแนว4. วิธีดำเนินการ

1. ให้สมาชิกได้ทบทวนชีวิตที่ผ่านมาของตนเอง แล้วเล่าถึงชีวิตเพื่อรู้จักตน (Self)
2. เมื่อสมาชิกคนใดคนหนึ่งกำลังเล่าเรื่องของตน เปิดโอกาสให้สมาชิกอื่นได้ซักถามตามความสนใจ
3. ให้สมาชิกคนอื่น ๆ ได้เล่าเรื่องของตนจนครบ 8 คน

หัวข้อการเล่า "ชีวิตของฉัน"

1. ความเข้มแข็งของฉัน
2. ลักษณะของฉันที่ฉันประทับใจ
3. ลักษณะของฉันที่ฉันอยากเปลี่ยนแปลง
4. ความสำเร็จที่ฉันรู้สึกภาคภูมิใจเป็นพิเศษ
5. คุณค่าของฉัน/ประโยชน์ของตัวฉันที่มีต่อผู้อื่น

กิจกรรม สัญลักษณ์ของฉันท

1. ลักษณะ เป็นกิจกรรมที่ให้สมาชิกได้พูดถึงสัญลักษณ์ของตนเอง ซึ่งเป็นโอกาสที่สมาชิกจะพูดเปิดเผยตนเอง
2. วัตถุประสงค์
 1. ให้สมาชิกได้มีโอกาสสำรวจประสบการณ์ในวิถีของตนเองและความรู้สึกที่สมาชิกมีต่อตนเองและผู้อื่น เพื่อความเข้าใจและยอมรับตนเองและยอมรับผู้อื่น หรือสิ่งที่ต้องเผชิญในวิถี
 2. เพื่อให้สมาชิกเปิดเผยและมีความไว้วางใจผู้อื่น
3. สถานที่ ห้องแนะแนว
4. วิธีดำเนินการ
 1. ให้สมาชิกเลือกสิ่งที่มีความหมายหรือคิดว่าเป็นสัญลักษณ์แทนตัวเขา แล้วพูดว่า สิ่งนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้รับรู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร มีความสำคัญต่อเขาอย่างไร เหตุใดจึงเลือกสิ่งนี้
 2. สมาชิกทุกคนจะต้องผลิตกันแล้วสัญลักษณ์ของตนไปจนครบทุกคน แล้วจึงแลกเปลี่ยนข้อคิดและความรู้สึกที่ได้จากกิจกรรมนี้

Trotzer, James P. The Counselor and the Group : Integrating Theory, Training and Practice. California : Wadsworth Publishing, 1977. p. 48.

กิจกรรมความไว้วางใจ

1. ลักษณะ เป็นกิจกรรมจับคู่เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ใส่ใจกับความรู้สึกเชื่อมั่น และไว้วางใจผู้อื่นโดยการทดลองติดตามแล้วเดินตามผู้นำ ทำให้ได้สังเกต ความรู้สึกต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่ได้รับการเอาใจใส่จากสมาชิกอื่น
2. วัตถุประสงค์
 1. เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจซึ่งกันและกัน
 2. เพื่อให้สมาชิกได้ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง เมื่อมีบทบาทเป็นผู้นำ
 3. เพื่อให้สมาชิกเคารพในตนเอง
3. สถานที่ บริเวณรอบเสาธงและอาคารเรียน
4. วิธีดำเนินการ
 1. สมาชิกทั้ง 8 คนจับคู่กัน แล้วลุกขึ้นยืน
 2. ให้สมาชิกคนหนึ่งสมมติตนว่าเป็นคนตาบอดโดยการปิดตา และสมาชิกอีกคนก็เป็นใบ้แล้วให้สมาชิกที่เป็นใบ้พาสมาชิกตาบอด ไปสัมผัสสิ่งต่างๆ ในบริเวณที่กำหนด โดยเน้นการสื่อสาร ด้วยภาษาท่าทาง และผู้นำควรพยายามเอาใจใส่ดูแลคู่ของตนให้ได้รับความปลอดภัยมากที่สุด แล้วจึงเปลี่ยนแปลง บทบาทกัน
 3. ขณะที่ทำกิจกรรมนี้ให้สมาชิกได้ใส่ใจความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับตนเอง
 4. ให้สมาชิกทั้งหมดเข้ากลุ่มเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ ที่เกี่ยวกับความคิดและความรู้สึกที่ได้รับ

Trotzer, James P. The Counselor and the Group : Integrating Theory, Training and Practice. California : Wadsworth Publishing, 1977. p. 68.

กิจกรรมให้กำลังใจ

1. ลักษณะ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้สึกประทับใจ หรือข้อมูลย้อนกลับที่มีความหมายทางบวก

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกได้ตระหนักถึงความสามารถ คุณค่าของตนเอง
2. เพื่อให้สมาชิกรับรู้ว่าคุณสมบัติดีๆ แฝงเร้นอยู่ในตนเอง
3. เพื่อให้สมาชิกได้ใส่ใจแสดงความรู้สึกที่ดีต่อกัน

3. สถานที่ ห้องแนะแนว

4. วิธีดำเนินการ

1. ให้สมาชิกเขียนสิ่งที่ประทับใจ หรือข้อมูลย้อนกลับที่มีความหมายทางบวกหรือสิ่งที่อยากจะขอบคุณสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม โดยให้เขียนลงในกระดาษแต่ละแผ่น จนกระทั่งเท่ากับจำนวนสมาชิกทั้งหมด
2. ให้เข้าไปหาสมาชิกกลุ่มแต่ละคน แล้วบอกเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เขียนลงไปใ้กระดาษแก่สมาชิกคนนั้นๆ เมื่อได้บอกกล่าวเขาแล้วจึงให้กระดาษนั้นแก่เขาสมาชิกทุกคนจะต้องทำเช่นนี้ไปจนครบทุกคน

Trotzer, James P. The Counselor and the Group : Integrating Theory, Training and Practice. California : Wadsworth Publishing, 1977. p.68.

Canfield. Jack and Wells Harold C. 100 Ways to Enhance Self Concept in the Classroom. New Jersey : Prentice-Hall, 1976. p. 111

ภาคผนวก จ

ตาราง แสดงค่าคะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองก่อน-หลังการทดลอง
ของกลุ่ม

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คะแนนที่เพิ่มขึ้น
1	23	30	7
2	24	25	1
3	20	32	12
4	18	35	17
5	26	39	13
6	23	34	11
7	24	29	5
8	26	36	10
X	23	32.50	9.5

ตาราง แสดงค่าคะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ก่อน - หลัง
การทดลองของกลุ่มควบคุม

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คะแนนที่เปลี่ยนแปลง
1	21	16	-5
2	21	24	3
3	24	22	-2
4	22	19	-3
5	26	32	6
6	27	27	0
7	20	20	0
8	21	18	-3
x	22.75	22.25	-0.5

ภาคผนวก ก
 การรายงานกระแสกลุ่มโดย
 การวิเคราะห์บางช่วง

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
ครั้งที่ 1 หัวข้ออภิปราย "ชีวิตของฉัน" - ความเป็นมาของฉัน 26 พฤศจิกายน 2533 เวลา 15.30-17.00 ในช่วงแรกผู้วิจัยในฐานะผู้นำกลุ่มได้กล่าวเปิดกลุ่มต้อนรับสมาชิกทุกคนและแนะนำตนเอง ซึ่งแรงผลักดันประสงค์ของกลุ่มตลอดข้อปฏิบัติร่วมกันในกลุ่ม เช่น การศึกษาเวลาในการเข้ากลุ่ม การเก็บรักษาเรื่องที่พูดในกลุ่มเป็นความลับพร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเทป ต่อจากนั้นผู้นำกลุ่มจึงเริ่มให้สมาชิกแนะนำตนเองแก่สมาชิกคนอื่น ต่อกลุ่มการแนะนำตนเองของสมาชิกจะเป็นภาพพูดถึงชื่อจริงชื่อเล่น และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวสมาชิกระหว่างที่สมาชิกแนะนำตนเอง ผู้นำกลุ่มให้ความสนใจรับฟัง ถามและเชื่อมโยงให้มีการสนทนาระหว่างสมาชิก บรรยากาศของการแนะนำตนเอง เต็มไปด้วยเสียงหัวเราะ สนุกสนานของสมาชิก ซึ่งเสียงหัวเราะนี้มักจะ เป็นเสียงหัวเราะที่กลบเกลื่อนความไม่คุ้นเคยกัน น้ำผึ้ง : ชื่อ น้ำผึ้งค่ะ บางทีเพื่อนก็เรียกเฮ่าว ชื่อจริงเฮาวดี อยู่ห้องเดียวกับเอ๋ นา : ชื่อ น้ำผึ้งหรือ..หวานจัง ขอชิมได้ไหม (เสียงหัวเราะ อฮากรู้จะหวานเหมือนชื่อหรือเปล่า) เมื่อสมาชิกแนะนำตัวกันทุกคนแล้ว ผู้นำกลุ่มให้โอกาสสมาชิกทบทวน ชื่อสมาชิกคนอื่น จนจำได้หมด ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าสมาชิก	เป็นช่วงเริ่มต้นของกลุ่ม

การสังเกตระแสดกลุ่ม	การวิเคราะห์
ที่มาจากห้องเดียวกันจะรวมกลุ่มนั่งติดๆ กัน หลังจากนั้นผู้นำกลุ่มได้เชิญชวนสมาชิกเล่าถึง "ชีวิตของฉัน" สมาชิกที่มีความพร้อมได้กล่าวถึงชีวิตของฉันกับกลุ่มว่า แอนะ : ไม่รู้จะพูดอะไรดี คือ.. แอนมีพี่เอง 3 คน แอนเป็นคนที่ 2 และน้องชายอีกคนหนึ่งตอนนี้อยู่กับพ่อ เล่าอย่างนี้ให้ใหม่ค่ะ ผู้นำกลุ่ม : ค่ะ เล่าอย่างที่คุณแอนเล่าให้ละคะ เมื่อก่อนแอนบอกว่าแอนมีพี่เอง 3 คน แอนเป็นลูกคนที่ 2 และมีน้องชายอีก 1 คน แล้วตอนนี้อยู่กับพ่อนะคะ แอนะ : แอนอยู่กับพ่อ พ่อเขาก็ให้ความสะดวกสบายทุกอย่างแต่แอนอยากอยู่กับแม่ เอ้ : แล้วแม่แอนนี่เขาไม่ได้อยู่กับแอนหรือ เขาอยู่ที่ไหนและ? แอนะ : แม่ เขาก็อยู่กับชาย แอน : แม่ เขาก็อยู่กับชาย ผู้นำกลุ่ม : คุณเหมือน แอน อยากอยู่กับแม่ คิดถึงแม่ใช่ไหมคะ แอนะ : ค่ะ แอนคิดถึงแม่มาก แต่ แอนต้องเรียนหนังสือ ต้องอยู่กับพ่อไปก่อน ผู้นำกลุ่ม : พวกเราอยู่เป็นกำลังใจให้กับแอนทุกคนนะคะ แอนมีอะไรจะเล่ากับกลุ่มอีกไหมคะ แอนะ : แอนขอเล่าแต่ก่อนนะ ให้คนอื่นเล่าบ้าง แล้วแอนก็เข้าไปน้ำผึ้งแต่ น้ำผึ้งยังไม่พร้อม เมื่อการอภิปรายในกลุ่มผ่านไประยะหนึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่ายังมีสมาชิกบางคนไม่กล้าแสดงตัวกับกลุ่ม ค่อนข้างเงิบ แสดง	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
อาการสงสัย ลังเลในบทบาทและหน้าที่ของตน สมาชิกจะมุ่งอยู่กับตนเอง ส่วนสมาชิกที่กล้าพูด กล้าแสดงตัวต่อกลุ่ม เมื่อกลุ่มเงียบก็จะออกมาแสดงตัว ตั้งตนเป็นผู้นำกลุ่มดังที่สมาชิกผู้หนึ่งกล่าวกับกลุ่มว่า "เสียเหลือง (เสียกีฬา) นะพุดชิ พุดแก่งไม่ไข่หรือ..." สมาชิกที่สวมเสียเหลืองเมื่อถูกเรียกขานให้พูดก็หันไปมองรอบๆ กลุ่มแต่ก็ไม่มีใครพูดจึงต้องพูดเสียเอง (ในช่วงนี้ปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มสมาชิกยังห่างเหินกันอยู่แต่สมาชิกพยายามฟังผู้อื่นด้วยความเอาใจใส่และอยากรู้จักกัน) และนุชเองเล่าเรื่องของคนที่สวยสี่หน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเองกับเพื่อนๆ นุช: เมื่อก่อนก็อยู่โรงเรียนพระแท่นฯ พอจบม.2 ก็ย้ายมาโรงเรียนนี้ โดยส่วนตัวก็ไม่มีอะไรมาก ก็มีเพื่อนสนิทหลายคน เวลามีปัญหาอะไรก็คุยกันได้ แต่มีบางคนที่ชอบมีปากเสียงกัน ผู้นำกลุ่ม: นุชบอกว่าเคยเรียนที่โรงเรียนที่นั่น ที่นั่นก็มีเพื่อนสนิทหลายคนที่ดีๆ แต่บางทีก็ยุ่งๆ ใจเพราะมีปากเสียงกับบางคน นุช: ก็พอเข้าใจกันบ้างแล้ว ก็ตอนนี้ก็ยังไม่มีอะไรแต่ต่อไปไม่แน่ ผู้นำกลุ่ม: คุณเหมือนแอนจะมีอะไรบอกกับนุช แอน: ก็อ เพื่อนกันนะ อยู่ใกล้ๆ คิดกันก็ทะเลาะกันอย่างนี้ละ นุช: ก็คงเป็นอย่างนั้นมั้ง!.... (หยุดชั่วคราว) จะเล่าต่อนะ ที่บ้านก็พอมีกิน พอทำไร่ แม่ก็ทำไร่ มีพี่น้อง 3 คน เป็นคนโตอยู่บ้านก็ไม่ค่อยพูดจะพูดมากก็ตอนอยู่กับเพื่อน ก็ไม่มีอะไรแล้ว	เป็นช่วงเริ่มต้นกลุ่มสมาชิกอาจยังคงมีความสับสนในบทบาทหน้าที่เป็นขั้นที่ 1 ขึ้นคนเป็นศูนย์กลาง กระแสกลุ่มอยู่ในขั้นที่ 1 ขึ้นตนเองเป็นศูนย์กลาง

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
ผู้นำกลุ่ม: อยู่ที่บ้านก็พอกินพอใช้ อยู่บ้านก็ไม่ค่อยพูดจะพูดมากหน่อย ก็ตอนอยู่กับเพื่อน เน้ ให้ความสำคัญกับเพื่อนนะคะ เน้ : (เงิบ) ก็เราต้องเรียนด้วยกันก็ให้ความสำคัญเขา ก็ไม่รู้จะพูดอะไรแล้ว เน้พูดมาถึงตรงเน้เหมือนเน้มีอะไรบางอย่างที่จะพูดแต่ไม่พูด ผู้นำกลุ่มเห็นเน้ยังไม่พร้อมที่จะพูดจึงขอให้สมาชิกกลุ่มเข้ามาสร้างความคุ้นเคย ด้วยการถามคำถาม นา : อยู่พระแท่นฯ แล้วทำไมมาเรียนที่เน้ ไม่ลำบากหรือ? เน้ : ก็ไม่ลำบาก มีรถรับส่ง ใจรักที่จะเรียนที่เน้ เน้ยังคงตอบคำถามแบบปกป้องตนเองและดูเหมือนว่ายังไม่ต้องการที่จะบอกอะไรมากกว่านี้ ในขณะที่สมาชิกคนอื่นๆ ให้ความสนใจเรื่องราวของเน้จนในช่วงท้าย นาได้พูดกับกลุ่มถึงปัญหาบางประการซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าในช่วงนี้เป็นช่วงที่สมาชิกเริ่มมีความไว้วางใจกลุ่ม กล่าวเปิดเผยเรื่องของตนเองและพลังบำบัดที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือ ความรู้สึกปลอดภัย นารู้สึกปลอดภัยในกลุ่ม มีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถอภิปรายเรื่องของตนเองได้อย่างเปิดเผย ขณะเดียวกันสมาชิกคนอื่นๆ ก็ดูน่าไว้วางใจด้วยเช่นกัน นา : ชีวิตของนาก็คล้ายแอน คือ นานอยู่กับพ่อ แล้วพ่อก็เอานาไปอยู่กับป้า อยู่กับป้าก็มีความสุขดี แต่บางทีก็มีปัญหา เหมียว : มีปัญหาอะไรหรือ นา : ก็มีปัญหากับลูกป้าเห็นหน้าบ่อยแบบคนอยู่ใกล้กัน ก็มีเรื่องกระทบกันบ้าง เน้ : แล้วอยู่กับป้านะ... คิดถึงแม่บ้างไหม นา : ก็คิดถึง... คิดถึงมากเลย	กลาง บรรยากาศของกลุ่มโดยทั่วไปสมาชิกยังไม่ต้องการเปิดเผยตนเองมาก ยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และคอยดูท่าทีของสมาชิกกลุ่ม

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
ผู้นำกลุ่ม: นานอกตอนนี้อยู่กับป้านะคะและคิดถึงแม่ด้วย พอจะเล่าให้ฟังได้ไหมว่าเป็นอย่างไร นา : คิดถึง แบบเราอยู่กับคนอื่นทำอะไรไม่ถูกใจก็ถูกเสาวว่าก็คิดถึงแม่อยากให้แม่กลับมา ผู้นำกลุ่ม: นานอกกับป้า... ได้รับความกระทบกระเทือนบางอย่างในการอยู่รวมกัน นาจึงเกิดความรู้สึกคิดถึงแม่อยากอยู่กับแม่ นะคะ นา : ค่ะ นานานอกอยู่กับใครก็ไม่มีความสุขเหมือนอยู่กับแม่ แต่แม่อยู่ไกลถึงปทุม นาก็ได้แต่คิดถึงแม่ เมื่อกล่าวถึงเรื่องราวของตน มาถึงตอนนี้นำมาชิกกลุ่มได้เข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับนาในช่วงนี้ ดังนี้ นก : แบบยังงั้นละ เราต้องแยกความคิดถึงความจริงที่เจอออกจากกันให้ได้ นา : ก็เคยทำเหมือนกัน แต่... พอมีเรื่องราวก็วกมาคิดถึงแม่อีก เอ้ : แม่เอ้เสียแล้ว ไม่คิดถึงยิ่งกว่านาหรือ เอ้คิดถึงแม่ เอ้ก็คิดถึงแม่เงี่ยๆ คนเดียว มีเหงาเหมือนกันนะ นา : มันโศกเศร้าพอสมควรอย่างที่เอ้เหงาๆนี้ละ ก็ได้เพื่อนที่มีอะไรคล้ายเรา.. นาก็จะอดทนต่อไปนะ ขอบใจเพื่อนๆ ที่ให้กำลังใจนา การที่นาเปิดเผยตนเองทำให้ได้รับการช่วยเหลือจากกลุ่ม มีความพร้อมพอที่จะให้ความช่วยเหลือกับสมาชิกอื่นๆ บรรยากาศของกลุ่มในช่วงท้ายนี้สมาชิกเริ่มหันความสนใจกับปัญหาของเพื่อนสมาชิกด้วยกันจึงได้เริ่มเรียนรู้บทบาท และหน้าที่ของตนทั้งที่เป็น	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
สมาชิกกลุ่มและผู้ให้ความช่วยเหลือ ก่อนยุคกลุ่ม ผู้นำกลุ่มขอให้สมาชิกได้ทบทวนเป้าหมายในการเข้าร่วมกลุ่มดังนี้ แอน : พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างแอนกับพ่อ เอ้ : พัฒนาสัมพันธภาพระหว่างเอ้กับพี่ชาย ฟ้า : พัฒนาความกล้าแสดงออก เนา : พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเนากับครอบครัว นก : พัฒนาการนิสัยในการทำงาน แต่สิ่งที่นกพูดในกลุ่มคือ ความรู้สึกลึกซึ้ง เหมียว : พัฒนาสัมพันธภาพระหว่างเหมียวกับเพื่อน นุช : พัฒนาสัมพันธภาพระหว่างนุชกับเพื่อนร่วมงาน น้ำผึ้ง : พัฒนาลักษณะนิสัยในการทำงาน เมื่อสมาชิกได้กล่าวถึงเป้าหมายของตนแล้วกลุ่มก็ได้ยุติลง <u>ครั้งที่ 2</u> หัวข้ออภิปราย "ชีวิตของฉัน" - ลักษณะของฉันที่ฉันอยากเปลี่ยนแปลง - ความสำเร็จของฉันที่ฉันภูมิใจ - คุณค่าของฉันที่มีต่อสังคม วันที่ 3 ตุลาคม 2533 เวลา 15.30-17.00 การประชุมกลุ่มช่วงนี้ เมื่อสมาชิกมาพร้อมทุกคนแล้ว ผู้นำกลุ่มจึงเริ่มเปิดกลุ่ม โดยการกล่าวสรุปประเด็นที่ได้พูดกันในเรื่องที่แล้วมา และช่วงนี้ผู้นำกลุ่มขอให้สมาชิกได้กล่าวถึง "ลักษณะของที่ฉันอยากเปลี่ยนแปลง" ซึ่งเป็นที่สังเกตได้ว่า สมาชิกให้ความครุ่นคิดมากบางคนก็มีความลังเล ไม่แน่ใจที่จะอภิปรายเรื่องของ	

การสังเกตกระแกลุ่ม	การวิเคราะห์
คน ผู้นำกลุ่มจึงต้องคอยให้กำลังใจเป็นช่วงๆ เพื่อเป็นแนวทางให้สมาชิกอภิปรายเรื่องของตนเอง แอน : แอนเป็นคนคุยเสียงดัง.....รักสนุก โล้ๆ ควรรลนีสัย นิ่ง....ไม่ต้องพูดมาก นา : นาก็มีอะไรที่อยากเปลี่ยนแปลงเหมือนแอนคือนาพูดมาก กินเก่งใช้เงินเก่ง อหากลนีสัยตัวเองให้ประหยัด ผู้นำกลุ่ม : ตะทั้งแอนและนาได้บอกว่าอยากเปลี่ยนแปลงตนเอง เรื่องการพูด การกิน การใช้เงิน ตอนนี้ได้เริ่มปฏิบัติ ไปอย่างไรบ้างคะ นา : ที่ทำแล้วก็ได้ผลน่าพอใจคือมีเงินไว้กับตนเองก็พยาม เก็บ มีของมาขายก็พยามอดที่จะไม่กินไม่เหมือนก่อน กิน เรื่องคุยก็ขยับขึ้น ตั้งใจเร็นคขึ้น นุช : ก็อยากทำให้ได้อย่างนาบ้างนะ รู้จักเก็บรู้จักกิน ลด การพูดลง สำหรับตนเองค้นพบว่า เมื่อไม่นานมานี้ว่า ตนเองค่อนข้างคุย ตอนนั้นก็ถูกจับย้ายไปนั่งข้างหลัง เจอเพื่อนคุยเก่งอีก นา : ที่สำคัญก็ต้องรู้จักขยับขึ้นซึ่งใจตัวเองไม่จั้นก็จะคุยไม่หยุด กลุ่มเงียบไปสักครู่ สมาชิกบางคนแสดงความอึดอัด ใจที่จะพูดบางคนใช้ความครุ่นคิดกับหัวข้อที่จะพูด เหมียว : ไม่รู้จะพูดอะไร อาจารย์น่าจะมืหัวข้อให้ ผู้นำกลุ่ม : เหมียวไม่รู้จะพูดอะไรใช้ไหมคะ เหมียว : ค่ะ	กระแกลุ่มเริ่มพัฒนา เข้าสู่ขั้นที่ 2 ขึ้นความคับ ห้องใจ

การสังเกตกระแสดังกล่าว	การวิเคราะห์
ผู้นำกลุ่ม : มัน ยากอยู่เหมือนกันนะคะ ที่จะพูดถึงสิ่งที่เราจะปรับ ปรับแก้ไขตนเองค่อยๆ คิคนะคะ เหมี่ยว : (เงียบ) เป็นคนที่ไม่อดทนจะทำอะไรนิดหน่อยก็ไม่ได้ ก็จะไม่ทำเลย ผู้นำกลุ่ม : ค่ะ เหมี่ยวบอกว่าเหมี่ยวไม่อดทนนะคะ เหมี่ยว : ค่ะ อย่างทำไม่ได้ก็ไม่ได้ทำเลย ไม่พยายามคิด เต็ม ใจรู้สึกถ้าเกิดเรามีวแต่จะต้องฟังเพื่อนต่อไป เราก็ คงจะทำไม่ได้ เราจะต้องค่อยๆ ทำไปเอง น้ำผึ้ง : น้ำผึ้งเป็นอย่างเหมี่ยว ในเรื่องการเรียนคือ ที่บ้านมัน เงียบ คึกๆ จะว่างนอนทำการบ้านไม่เสร็จ เหมี่ยว : นั่นเช... ก็คิดว่าถึงเวลาที่เราจะต้องปรับตัวเองได้ ถ้าฉันเราจะแยกว่าใครๆ บรรยากาศของกลุ่มโดยทั่ว ๆ ไป สมาชิกมีความอดอดคับข้อง ใจกับการที่ต้องพูดเรื่องราวของตน บางคนก็มีความประหม่า และ แสดงอาการลังเลที่จะพูดกับกลุ่ม แต่ความประหม่าและความลังเล ใจนั้นก็กลับกลายเป็นกำลังใจให้กับสมาชิกเมื่อ สมาชิกคนอื่นให้ ความช่วยเหลือสมาชิกผู้นี้ พลังบ่าบคที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือ ความ รู้สึกเปิดเผย สมาชิกอภิปรายข้อบกพร่องของตน ตลอดจนการตัด สินใจจะกระทำพฤติกรรมนั้นอย่างไรจึงจะส่งเสริมให้ได้รับการ ยอมรับตั้งกรณีของฟ้า ฟ้า : ไม่กล้าแสดงออก เวลาครูให้ไปพูดหน้าชั้นจะมีมือสั่น ขาสั่น	กระแสดังกล่าวอยู่ ชั้นที่ 2 ชั้นความ คับข้องใจ

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
ผู้นำกลุ่ม : ฟ้ารู้สึกกลัวกับการออกไปแสดงหน้าชั้น ฟ้า : ค่ะ ผู้นำกลุ่ม : ฟ้าบอกว่ากลัวนะคะ ลองทบทวนดูซิคะว่า ฟ้ากลัวอะไร ฟ้า : กลัวว่าจะพูดผิด ผู้นำกลุ่ม : ฟ้าบอกกลัวการพูดผิด มีใครที่เคยกลัวการพูดผิดบ้างคะ นา : ตัวเองไม่เคยกลัวนะ ก็แบบฟ้าจะกลัวล่วงหน้าไปแล้ว นะ มันยังไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นเลย ฟ้า : ใช่ แต่มันก็ห้ามใจตนเองไม่ได้ เหมียว : ก็พยายามคิดว่า เขาเป็นเพื่อนเรา นุช : ก่อนไปพูด... ก็หัดซ้อมหน้ากระຈหลายๆ รอบ นก : ะนกว่าไม่ต้องกลัวนะ ก็กับการฝึกนะ ผิดก็ผิดไปเลย แล้ว ก็ว่ากันใหม่ได้กลัวอะไร ฟ้า : มันกลัวไปหมดจนบางครั้งไม่รู้กลัวอะไร เอ๋ : ฟ้าคิดเสียว่า พวกนั้นเป็นผักปลาไป เราก็ไม่ต้องตกใจ กลัว ผู้นำกลุ่ม : เท่าที่ฟังเพื่อนๆ ให้ข้อเสนอแนะมาฟ้าคิดว่า พอเป็น แนวทางในการกำจัดความกลัว ความประหม่าบ้างไหม คะ ฟ้า : (หยุดคิด)... ก็ลองเอาวิธีที่แช่และน้าออกไปทดลอง ใช้ดูจะพยายามไม่คิดล่วงหน้าไปก่อน และถ้าต้องออกไป ไปพูดหน้าชั้น จะต้องซ้อมหน้ากระຈหลายรอบ ในที่สุดฟ้าก็ได้วิธีแก้ไขความประหม่า และความกลัวของตนจาก การแนะนำของเพื่อนๆ สมาชิกกลุ่มผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า แม้ว่ากลุ่ม	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
จะอยู่ในภาวะความอึดอัดบ้างในช่วงต้น เมื่อต่างคนต่างก็ต้องพูดเรื่องของตน แต่เมื่อสมาชิกแสดงปัญหาออกมา กลุ่มก็พร้อมให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจให้สมาชิกสามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ดังที่สมาชิกช่วยเหลือ และให้กำลังใจฟ้า <u>ครั้งที่ 3</u> กิจกรรม "แห่งความไว้วางใจ" วันที่ 5 ธันวาคม 2533 เวลา 9.00-11.00 น. ในการประชุมกลุ่มครั้งนี้ สมาชิกมาเข้าร่วมกลุ่มครบทั้ง 8 คน โดยในครั้งนี้ สมาชิกได้ร่วมกิจกรรม "ความไว้วางใจ" โดยสมาชิกผู้นำพาสมาชิกผู้ตามออกไปสัมผัสประสบการณ์ต่างๆ โดยไม่ลืมตาซึ่งการจับกลุ่มของสมาชิกนี้จะจับคู่กับเพื่อนต่างห้องทั้งหมด คือ เอื้อคู่ฟ้า นกคู่เหมียว น้าผึ้งคู่แอน และ นุชคู่เนา เมื่อสมาชิกจับคู่แล้ว ผู้นำกลุ่มได้ให้สมาชิกผู้นำพาสมาชิกผู้ตามออกไป สัมผัสประสบการณ์รอบๆ อาคารอำนวยการบริเวณหน้าเสาธง ครั้นแล้วก็จะเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ-ผู้ตามผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าครั้งแรกสมาชิกที่ถูกปิดตา จะรู้สึกว่าเป็นเรื่องแปลกสำหรับตน บางคนจะหัวเราะออกมาบางคนมีท่าที่ไม่มั่นใจนัก บางคนถึงกับบอกเพื่อนว่า "เฮออย่าแกล้งเรานะ" ครั้นเมื่อสมาชิกที่เป็นผู้นำได้นำสมาชิกผู้ตามออกมาเดินรอบเสาธง และขึ้นไปติดอำนวยการนั้น พบว่าสมาชิกผู้ที่ทำหน้าที่นำได้ให้ความเอาใจใส่ต่อเรื่องอย่างดีมีการให้สัญญาณโดยการเคาะเขน เคาะเท้า บางคนก็ช่วยยกเท้าเพื่อนขึ้น จากนั้น ผู้ที่เป็นผู้ตามจึง มีท่าที่การตามเปลี่ยนไปเป็นสงบ สุขุม คัมภีร์ภาพมากขึ้นหลังจากที่ทุกคนได้ทำหน้าที่ทั้ง2อย่างเรียบร้อยแล้ว สมาชิกได้เข้ากลุ่มร่วม	กระแสกลุ่มในขั้นที่ 2 ขึ้นความคับข้องใจ สมาชิกมีความอึดอัดไม่รู้ว่า จะเกิดอะไรขึ้น

การสังเกตกระแกลุ่ม	การวิเคราะห์
แบ่งปันประสบการณ์ ที่ได้รับจากกิจกรรมนี้ โดยสมาชิกที่เป็นผู้ตาม ได้กล่าวถึงประสบการณ์ครั้งนี้ ไปในทำนองไม่มั่นใจผู้นำ จนเวลาผ่านไปสักระยะ จึงรู้ว่าผู้นำไม่ได้มีจุดประสงค์จะกลั่นแกล้ง ตรงกันข้ามกลับต้องการ ช่วยเหลือให้ได้ไปพบสิ่งที่ดี มีความปลอดภัย น้ำผึ้ง : ครั้งแรกก็กลัว เพื่อนจะแกล้งพาไปเดินเหยียบอะไร แต่เปล่าเลย เขาพาไปดี คอยสะกิดให้เดินถูกทาง จะขึ้น เขาก็ทำสัญญาณยกเท้าเรา ก็พอรู้สึกมั่นใจกับเขา เอ๋ : เอ๋...กลัวคนเขาหัวเราะเดี๋ยวเขาจะมาทำอะไร แต่พอเดินไปที่เอ๋!...ตามเขาไปได้ พอรู้จังหวะไปกับเขาด้วย เขาจะคอยเอามือแตะที่ขาเรา มือเราทำสัญญาณเลี้ยว นก : ก็หวาดระแวง กลัวว่าเราจะเดินไปมันจะตกบันได กลัวว่าเขาจะไปไหนอะไรอย่างนี้ แต่พอเวลาผ่านไป เขาก็พาเราไปอย่างปลอดภัย ผู้นำกลุ่ม : อยากให้พูดถึงสัมผัสสายใยสัมพันธ์ที่ได้รับจากเพื่อน เป็นอย่างไรบ้างคะ นก : ก็อบอุ่น เขาห่วงใยเรา เขาทำหน้าที่ของเขาดีที่สุด แบบเรามองไม่เห็น เขาก็ช่วยเหลือเรา นุช : เป็นสัมผัสที่จริงใจ เอาใจใส่จนมั่นใจเขาจะคะ คิดว่าเขาคงพาเราไปได้เราก็ค่อยๆ ตามเขาไป นุชว่าเป็นกันเองดีคะ	

การสังเกตกระแสดกลุ่ม	การวิเคราะห์
บรรยากาศของกลุ่มโดยทั่วไปช่วงนี้สมาชิกมีความปรารถนาจะแบ่งปันประสบการณ์ที่พบมาต่อเพื่อนสมาชิก สมาชิกมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามาแสดงตัวต่อกลุ่ม มีความไว้วางใจกันและกัน มีความซาบซึ้งในกันและกันมากขึ้น สังเกตได้จากท่าทีของสมาชิกที่อ่อนโยนและเป็นกันเองมากขึ้น เมื่อสมาชิกเป็นผู้ นำสมาชิกได้กล่าวถึงประสบการณ์ในการนำว่ามีความมั่นใจ และมีความหวังดีที่จะนำเพื่อนสมาชิกไปสัมผัสประสบการณ์ ฟ้า : ก็มั่นใจนะคะว่าจะพาเขาไปได้บางทีก็ต้องคบเท้าเขาหรือบางทีก็ประคองให้เดินให้ถูกทาง เขาก็มีท่าทีกลัวๆ แต่ก็มั่นใจในตัวเราก็คงไปได้ เหมียว : ตอนไปกับนก นกเขาไม่กลัว เขาค่อยๆ ก้าวเดินแบบจะขึ้นอะไร เราก็คอยสะกิดขาเขาก็ผ่านไปด้ด้วยดี นก : เหมียวเขาตั้งใจดีมากเลย ตอนหลังก็ไว้ใจเขา เขาตัวใหญ่ทำให้อบอุ่นดีนะ แอน : ตอนแรกที่เขาไปเขารู้สึกกลัวๆ เราก็จูงเขาให้เดินถูกทาง บางทีเขาก็ออกนอกทางก็เกาะแขนเขาไว้แน่น เวลาจะขึ้นถนนเขาไม่ยอมขึ้น ก็ตะขานเขา เขาก็ก้าวขึ้นได้ บรรยากาศของกลุ่มโดยทั่วไป สมาชิกเริ่มมีความสนิทสนมกลมเกลียวกัน จากการได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และขณะเดียวกันก็เริ่มเรียนรู้ถึงความไว้วางใจผู้อื่นมากขึ้น ด้วยได้รับความเอาใจใส่จากสมาชิกอื่นเป็นอย่างดีนั้นเอง ดังสมาชิกได้กล่าวถึง	กระแสดกลุ่มนำพาสมาชิกสู่การเริ่มต้นของขั้นที่ 3 ขั้นกลุ่มประสานกลมเกลียว

การสังเกตกระแกลุ่ม	การวิเคราะห์
ประสบการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมช่วงนี้ นก : ก็มั่นใจว่าเราช่วยเขาได้ และเขาก็ช่วยเราได้ เหมียว : เราให้ความไว้วางใจเขาได้ เขาก็ให้ความไว้วางใจเรา แอน : ก็ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้มั่นใจในตัวเราว่าเราเต็มใจให้เขาไม่ได้คิดลั่นแกล้งกัน ฟ้า : เราจะไว้วางใจใคร นั้นเราต้องดูเขาดีๆ ก่อนอย่าเพิ่งคิดว่าเขาจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ตามที่เราคิดแบบครั้งนี้ เห็นชัดว่าครั้งแรกเราไม่ไว้วางใจเพื่อน แต่พอเห็นว่าเขาจริงใจ ก็เออ.. เขาไว้วางใจก็ได้ก็รู้ละว่า อย่าเพิ่งด่วนคิดว่าคนอื่นจะเป็นอย่างไร เอ้ : เอ้ก็คิดไม่ไว้วางใจเพื่อนในครั้งแรก แต่ต่อมาพอเขาหน้าเราดี เราก็ไว้วางใจ ก็เหมือนฟ้าว่า ฯลฯ ในการประชุมกลุ่มช่วงนี้สมาชิกได้เรียนรู้ถึงการตัดสินใจผู้อื่นว่าต้องใช้เวลาเรียนรู้ซึ่งกันและกันก่อนที่จะตัดสินใจอะไรออกไป <u>ครั้งที่ 4</u> <u>สัญลักษณ์ของดิน</u> วันที่ 10 ธันวาคม 2533 เวลา 9.00-11.00 น. วันนี้แม้จะเป็นวันหยุดราชการ สมาชิกยังคงพร้อมใจจะเข้าร่วมกลุ่ม ผู้นำกลุ่มได้คอยจนสมาชิกมาครบทุกคน แล้วจึงเริ่มขอให้สมาชิกทบทวนถึงสัมพันธ์ภาพที่ได้รับจากเพื่อนๆ และต่อจากนั้นขอให้สมาชิกหลับตานึกภาพของตนเอง มองตนเองว่าเหมือนอะไร	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
มากที่สุดแล้วใช้จินตนาการนั้นเล่าให้กลุ่มได้ร่วมรับรู้ ในครั้งนี้สมาชิกมีความพร้อมที่จะพูดและมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันพอสมควร ..... สิ่งเกิดจากการพูดคุยกับเพื่อนสมาชิกที่อยู่ต่างห้องกันได้ อย่างสนิทสนมยิ่งขึ้น เมื่อเริ่มกลุ่มสมาชิกจึงพร้อมเปิดเผยเรื่องของตน อันเนื่องมาจากความไว้วางใจเพื่อนๆ โดยแอนเริ่มกล่าวถึงกลุ่มเป็นคนแรกว่า แอน : ชีวิตของแอนก็เหมือนนกขุนทองที่พ่อเขานำมาเลี้ยงไว้ในกรง เขาจะคอยเอาใจใส่มัน ให้ข้าว ให้น้ำมันก็เหมือนแอนที่พ่อเลี้ยงไว้ เขาก็ให้แอนอยู่กับแม่เลี้ยง เวลามีปัญหาเขาก็คั้นะ แต่บางที เขาก็ขู่ลงเลขทำให้ทะเลาะกัน ผู้นำกลุ่ม : ชีวิตของแอน แอนก็อยู่กับพ่อและแม่เลี้ยง ซึ่งบางทีก็ มีเรื่องทะเลาะกันกับแม่เลี้ยงบ้าง แอน : ค่ะ...แม่เลี้ยงเขาเข้ามาแทนที่แม่ของแอน แอนรู้สึกเหมือนขาดอะไรไปสักอย่างหนึ่ง บางทีก็คิดอยากไปหาแม่ นา : ก็เหมือนนา นาคิดจะไปหาแม่ทุกวัน แอน : แอนไม่ได้ไปยุ่งอะไรกับเขา แต่แม่เลี้ยงชอบยุ่งกับแอน ยิ่งเคยทะเลาะกันเลข แม่เลี้ยงเขาคอยหาเรื่อง หาว่าแอนคดลูกเขา นุช : มีเรื่องอย่างนี้ พ่อเข้าข้างใครละ แอน : เข้าข้างแม่เลี้ยง แล้วก็หันมาว่าแอน แต่ก่อนนั้นแอนเป็นลูกคนโปรดของพ่อ แต่เดี๋ยวนี้ไม่ใช่แล้วแหละ เวลา	

การสังเกตกระแสดกลุ่ม	การวิเคราะห์
พ่อโกธ ไม่พอใจแอน พ่อจะไล่เลขที่หนีไปไกลๆ ไปตายในสายตาพ่อ แอนไม่มีค่าเลข (ก้มหน้า สีหน้าเศร้าสลบ) ผู้นำกลุ่ม : ดูเหมือน แอนจะน้อยใจ... ที่ในสายตามพ่อให้ค่าแอนไว้น้อยเกินไป และแอนได้กล่าวถึงปัญหาระหว่างแอนกับพ่อสิ่งที่ พ่อปฏิบัติต่อแอน ซึ่งทำให้แอนรู้สึกไม่ดีกับตนเอง คือพ่อจะคอยไล่ออกจากบ้านเวลาพ่อโกรธ แอนรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจกับการกระทำของพ่อมาก ความรู้สึกของแอนในขณะเล่าเรื่องราวของตน เป็นความรู้สึกที่ค่อนข้างเข้ม จึงได้รับความสนใจจากสมาชิกกลุ่ม พลังบ่าบักที่เกิดขึ้นควบคู่กันก็คือ การยอมรับจากกลุ่ม โดยสมาชิกได้เข้ามาช่วยเหลือแอน เกี่ยวกับปัญหาความสัมพันธ์กับพ่อ นุช : พ่ออาจจะบ่นเก่ง ตามประสาคนมีอายุ แอน : ถ้าเป็นการบ่น ก็เป็นการบ่นที่ มากเกินไป เอ๋ : แล้วยังว่าพ่อเป็นฝ่ายเริ่มก่อน มีอารมณ์ขึ้นก่อนอย่างนี้ พ่อก็เป็นคนเจ้าอารมณ์หน่อยนะ แอน : ก็ไม่ถึงกับเจ้าอารมณ์ แต่เขาจะเป็นฝ่ายโกรธแอนก่อน แล้วเขาก็จะเมินๆ ไปทำไม่สนใจใยดี นก : อย่างนี้ เราก็ต้องคอยสังเกตดูว่าเราไปทำอะไรที่เขาไม่พอใจหรือเปล่า แอน : (หยุดคิด...) บางทีแอนมีอารมณ์ที่ใส่พ่อเหมือนกัน พ่อเชื่อว่าแอนก็จะให้ออแล้วได้กลับ ผู้นำกลุ่ม : แอนบอกว่า แอนทำท่าทางใส่พ่อมีปฏิกิริยาโต้ตอบพ่อเหมือนกัน ซึ่งคงเกิดจากความไม่พอใจในตัวพ่อจะกะ	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
แอน : (เงิบ...) คะ...แอนไม่พอใจมากพอกับแอนต่างคนก็ต่างมีอารมณ์แล้วก็เอาอารมณ์ใส่กัน(เขยตลิด...) บางทีแอนก็ไม่ได้ที่ไปโต้ตอบเขา ก็จะมีลๆ การโต้ตอบขอลงบ้าง จากบรรยากาศของการให้ความช่วยเหลือของสมาชิกคนอื่นที่มีต่อแอน ทำให้แอนได้คำตอบว่าจะปรับตัวอย่างไร ทั้งนี้เมื่อกลุ่มดำเนินมาถึงช่วงนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นที่เห็นได้ชัดเจนคือ สมาชิกมีความพร้อมที่จะอภิปรายเรื่องของตนและได้รับการยอมรับจากกลุ่มแม้ว่าสมาชิกจะมี ข้อผิดพลาดก็ตาม ซึ่งนับว่าเป็นพลังบ่าบักที่ช่วยทำให้กลุ่มดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและเป็นแรงจูงใจสำหรับสมาชิกคนอื่น ๆ ที่ต้องการอภิปรายปัญหา ของตนเองบ้างดังกรณีของแอนต่อไปคือ นา นาได้กล่าวถึงปัญหาทางครอบครัว นา :นามองตัวเองเหมือนหมาที่พ่อเขาเอามาเลี้ยงไว้ พ่อเขาจะให้ความสนใจมัน และที่เขาไม่ได้สนใจมัน นาเองก็น้อยใจเหมือนกัน เมื่อนากล่าวจบ มีสมาชิกบางคนเลื้อยมือไปแตะตัวนา เพื่อให้กำลังใจ นารับรู้ถึงสัมผัสของความเห็นอกเห็นใจ แล้วจึงกล่าวต่อ นา : ตอนนี้อยู่กับป้า ป้ามีลูกหลายคนนี่ ๆ เขาก็โหดแล้ว แต่ที่อยู่ตอนนี้เขาไม่ช่วยป้าทำอะไร เท่าไรหรอแต่เขาก็ป้าต้องทำงาน มีอยู่วันหนึ่ง นามีเรื่องกับพี่สาว เขาว่านาว่าถ้าว่ามันอยู่กันไม่ได้ ก็ไปเลย เอ : พี่เขาว่าอย่างนี้ นาน่าเสียใจใช่ไหม	พลังบ่าบักที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือ ความพร้อมของสมาชิกและความมุ่งมั่น กลุ่มมีความกลมเกลียวสมาชิกจึงมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันกระแสกลุ่มอยู่ที่นี่ที่3 ขึ้นกลุ่มประสานกันกลมเกลียว

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
นา : เขาว่าก็ทำให้คิดนะว่า พ่อกับแม่เราอยู่คนละที่ เราก็ต้องมาอยู่กับคนอื่น แล้วเขาว่าเรา เราก็ไม่อยากทน ก็อยากให้พ่อกับแม่มาคืนดีกัน ว่าจะให้พ่อไปรับแม่มา นุช : พ่อกับแม่นา เขาจะอยู่ด้วยกันได้หรือเปล่า นา : นา...ก็ไม่รู้เหมือนกัน รู้แต่ว่าอยากให้ครอบครัวของเราอยู่พร้อมหน้า จะได้ไม่ต้องไปอยู่กับคนอื่น นาคิดจะทำงานเลี้ยงแม่เอง เมื่อนากล่าวถึง ความต้องการที่จะให้แม่กลับมาอยู่ร่วมกัน เพื่อให้เกิด "ความเป็นครอบครัว" นาได้กล่าวถึงความต้องการตรงนี้วกไปวกมา ผู้นำกลุ่มและสมาชิกอื่นได้เพียรพยายามชวนให้นาพิจารณาถึงความต้องการของคน เนื่องจากแม่เคยหนีพ่อของนาไปหลายครั้งแล้ว เพราะแม่เข้าใจว่าพ่อไม่สามารถเปลี่ยนใจจากแม่เลี้ยงเป็นแน่ แต่นาก็ยังคงต้องการที่จะดึงแม่กลับมาให้ได้จนกระทั่งผู้นำกลุ่มและเพื่อนสมาชิก ได้ช่วยกันตีแผ่ให้นาเห็นความจริงที่เคยเกิดขึ้นในอดีตนาจึงได้ เริ่มคิดด้วยวิจาร์ณญาของตนเอง ผู้นำกลุ่ม : นาคงคิดถึงแม่ คิดถึงครอบครัวของตนเอง อยากให้ครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากันนะคะ นา : คะ นาคิดถึงแม่มากอยากให้ครอบครัวเราเหมือนครอบครัวคนอื่นเขาบ้าง นก : อาจารย์คะ นกว่าถึงแม่กลับมาแม่ก็ต้องเสียใจ ที่พ่อดีแม่เลี้ยงทั้งคนอยู่ในบ้าน แม่จะไปอยู่ที่ไหน นา : เขาก็อยู่บ้านนั่นละ แต่ก็อย่างที่นกว่า เขาก็อยู่ได้ไม่นาน เขาไม่ชอบแม่เลี้ยง เขาก็อาจจะอยู่ไม่นาน แอน : พ่อแอนมีแม่เลี้ยง แม่แอนเขาก็ไม่อยากอยู่กับพ่อ เขาก็กลับบ้านเขาถ้าเป็นแม่นา แอนว่า...แม่นาจะทนได้หรือเปล่านะ	

การสังเกตกระแสดังกล่าว	การวิเคราะห์
นา : (หยุดคิด...เงยบ) มันก็อย่างไงละ ที่เพื่อนๆ พูดมาก็จริงนะ แม่กลับมาที่ไรก็กลับไปทุกที่เพราะแม่เลี้ยงนี้จะ ผู้นำกลุ่ม : นานอกว่าแม่กลับมาที่ไรก็ต้องกลับไปทุกที่ ทั้งความผิดหวังและเสียใจ ไว้กับนานะคะ.....นาคิดว่าจะทำอย่างไรดีคะ นา : นานาอาจจะคิดไปแบบคนที่อยากมี ครอบครัวเหมือนคนอื่นเขา แต่มันคงเป็นไปได้ยากอย่างที่เพื่อน ๆ ว่าจะ แม่คงอยู่ไม่ได้หรอกเขาเคยว่า "พ่อคงตัดใจจากแม่เลี้ยงไม่ได้" นานาเองคงต้องเรียนให้จบแล้ว นานาจะเลี้ยงตัวเอง...นั่นละ บรรณาธิการในช่วงนี้สมาชิกที่มีประสบการณ์ได้เข้ามาช่วยเหลือและแบ่งปันประสบการณ์ของตนกับนาส่วนสมาชิกที่ไม่มีประสบการณ์เรื่องครอบครัวแตกแยก ก็ ปล่อยให้กำลัง นานาอยู่เงยบๆ จนในที่สุดนาก็กระจ่างซัดใจความคิดของตนเองและความจริงที่เกิดขึ้นจึงเกิดการยอมรับเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้ พร้อมทั้งรู้ว่าตนเองควรจัดการกับตนเองอย่างไร จากการช่วยเหลือของสมาชิกกลุ่มนี้เอง ในช่วงสุดท้ายของการประชุมกลุ่ม เอ้ได้กล่าวว่าปัญหาความสัมพันธ์ของเอ้กับพี่เชย กระแสดังกล่าวที่ดำเนินด้วยความกลมเกลียวอยู่แล้ว สมาชิกจึงได้ให้ความช่วยเหลือ เอ้ ด้วยความเต็มใจ หลังบ่ามัดที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือ สมาชิกมีทัศนคติชอบ สมาชิกมีทัศนคติชอบที่จะพูดเรื่องราวของตนเอง และมีทัศนคติที่จะเป็นผู้ช่วยเหลือ เอ้ : เขาไม่มีคุณสมบัติเป็นผู้ใหญ่ คือ เขามีนิสัยแบบเด็กคล้ายๆ กับวัยรุ่นไม่ค่อยเป็นผู้ใหญ่ ก็ไม่ชอบเขา แอน : เอ้...ชอบให้เขาเป็นผู้ใหญ่กว่านี้หรือ?	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
เอ้ : มันก็อย่างงั้นแหละ... คือเขามันเด็กนะ เอ้ไม่ชอบเขา ชอบมีปากเสียงกับเอ้ ชวนทะเลาะอยู่เรื่อยแล้วก็ขี้ฟ้องด้วย คอยฟ้องให้พี่สาวว่าเอ้ทำไม่ดี ผู้นำกลุ่ม : ฟังดู... เอ้ไม่ชอบใจพี่เขย แล้วก็มียปากเสียงกันบ้าง เอ้จึงรู้สึกอึดอัดใจการกระทำของพี่เขย เอ้ : ค่ะ... อึดอัดมากที่ต้องมาอยู่กับคนที่พูดกันคนละเรื่อง นุช : อาจารย์คะ นุชว่าถ้าเราไม่ไปใส่ใจกับเขามาก เราก็คงอยู่กับเขาได้ เหมียว : เหมียว เคยอยู่กับน้ำที่ไม่สนิทสนมกัน เหมียวใช้ชีวิตการเจย เขาว่าอะไรก็เจย เอ้ : มันเจย... จนไม่รู้จะเจยอย่างไรแล้ว ด้วยพลังบำบัดที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือ พันธะรับผิดชอบ สมาชิกผู้มีท่าทางต้องการเข้ามาช่วยเหลือเอ้ เนื่องจากแต่ละคนก็ได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่ม จากเพื่อนสมาชิก กลุ่มจึงเห็นอกเห็นใจเพื่อนที่เผชิญปัญหาและสมาชิกได้พยายามทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ ดังที่สมาชิกแนะนำประสบการณ์กับเอ้ เพื่อให้เอ้หาทางออกกับปัญหาที่เผชิญอยู่ให้ได้ นา : หนาวถ้าเราไปแสดงความไม่พอใจเขามากๆ เขาก็ต้องไม่ชอบเรา แล้วเรายังต้องพึ่งพาอาศัยเขา เพราะเขาเป็นเจ้าของบ้าน เอ้ : แล้ว... เอ้จะทำอย่างไร เอ้ว่าเขาก็จริง แต่เขาก็ว่าเอ้หนักเหมือนกัน เขาเป็นผู้ใหญ่อีกสักนิดก็จะดีกว่านี้ น้ำผึ้ง : ใจละ น้ำผึ้งว่าเอ้ อธิบายให้พี่เขยเขาดีขึ้นกว่านี้ไซ้ไหม ถึงจะอยู่กับได้ ถ้าเกิดเขาเป็นอย่างนี้ ตลอดไปก็อยู่กับยาก	กระแสกลุ่มอยู่ในขั้นที่ 3 กลุ่มประสานกัน เกลียว

การสังเกตกระแสดังกล่าว	การวิเคราะห์
เอ้ : เอ้... ว่าเขาเป็นผู้ใหญ่นี่ได้ แต่เขาไม่ปรับตัวเอง ที่เขยอีกคนไม่เป็นแบบนี้ เขาเป็นผู้ใหญ่เราก็อ่าดี เจอ คนปรับตัวเข้ากับเขาไม่ถูก นา : สำหรับนา เห็นว่าคนนะมันไม่เหมือนกันบางทีเขาไม่ถูก ใจเรา แต่เขาอาจถูกใจคนอื่น เหมียว : บางที... เราก็อ่าคนอื่นไม่ได้หรอกแบบแม่ของเหมียวฯ อยากให้แม่พูดเพราะๆ กับเหมียว แต่แม่ก็ทำไม่ได้ เอ้ : แต่เอ้ว่า ที่เขยเขาปรับตัวได้ แต่เขาไม่ปรับตัวเอง ผู้นำกลุ่ม : เอ้... คิดว่าถ้าที่เขยเขาพยายาม เขาจะปรับตัวได้ นะคะ ถ้าเขาให้เอ้ปรับอย่างที่เขาต้องการบ้าง เอ้จะปรับตัวได้มี๊ยะคะ เอ้ : เอ้ก็เป็นเอ้ ก็เป็นแบบนี้ เอ้คงไม่ปรับอะไรอีกแล้ว เอ้ว่าอย่างนี้เอ้ก็อยู่ได้ เหมียว : นั่นไง... ถ้าเอ้เป็นแบบนี้ไม่ปรับแล้ว เขาก็ไม่ปรับ เหมือนกันอะไรเกิดขึ้น เอ้ : ถ้าจั้น เอ้ ต้องปรับตัวเข้าหาเขาใช้ไหม น้ำผึ้ง : ก็ใช้มันสิ... นา : ทำตัวแบบคนหัวอ่อนๆ ไม่ไปเถียงเขา เอ้ : ก็กะพยายามก่อนนะ ไม่รู้จะได้ผลหรือเปล่า ผู้นำกลุ่ม : เอ้ คงได้แนวทางที่จะไปปรับตัวกับที่เขยบ้างแล้วนะคะ เอ้ : (หยุดคิด) จะลองเฉยๆ ดึกว่าเชื่อฟังเขาบ้าง คงพอ อยู่ด้วยกันได้ ด้วยพลังบำบัดที่เกิดขึ้นในกลุ่มช่วงนี้ทำให้เอ้ ได้ขยายขอบเขต ความคิดว่าจะปฏิบัติตัวอย่างไร เพื่อปรับตัวให้เข้ากับที่เขย	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
เนื่องจากกลุ่มได้ใช้เวลาเกินไปมาก ดังนั้นผู้นำกลุ่มจึงขอให้สมาชิกสรุปสั้นๆ ถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการประชุมกลุ่มช่วงนี้ แล้วยุติกลุ่ม <u>ครั้งที่ 5</u> สัญลักษณ์ของ "ฉันทครั้งที่ 2" วันที่ 12 ธันวาคม 2533 เวลา 15.30-17.00 ในการประชุมกลุ่มครั้งนี้ สมาชิกมาร่วมกลุ่มครบทั้ง 8 คน และครั้งนี้สมาชิกยังคงอภิปราย "สัญลักษณ์ของฉันท" ต่อจากคราวที่แล้ว ดังนั้นเมื่อเริ่มประชุมกลุ่มผู้นำกลุ่มจึงกล่าวสรุปการประชุมกลุ่มครั้งที่แล้ว เชื่อมโยงสู่การประชุมกลุ่มครั้งนี้ ในครั้งนี้ผู้นำกลุ่มสังเกตเห็นว่าสมาชิกมีความตั้งใจ มีความพร้อมที่จะอภิปรายปัญหาของตน และผู้ที่ยังไม่ได้กล่าวกับกลุ่มเรื่อง "สัญลักษณ์ของฉันท" มีความกระตือรือร้นที่จะพูดเรื่องของตน บรรยากาศในกลุ่มครั้งนี้จึงเต็มไปด้วยสัมพันธภาพของความไว้วางใจ ความปลอดภัยที่เอื้อให้สมาชิกมีความพร้อมมากขึ้น น้ำผึ้ง เป็นสมาชิกคนแรกที่ กล่าวถึงสัญลักษณ์ของฉันท โดยน้ำผึ้งได้กล่าวถึงเรื่องราวๆ ไปของตนเองและครอบครัวแต่ไม่ได้เอ่ยถึงปัญหา สมาชิกจึงได้แต่รับฟังและมีการซักถามกันบ้างเล็กน้อย น้ำผึ้ง : อยู่ที่บ้านพ่อแม่ ก็ให้มีความสุขใจดีปลาตัวนี้จึงรู้สึก อบอุ่น ฐานะทางบ้านก็ ไม่เดือดร้อนอะไรพ่อขับรถยนต์ก็ไปด้วย น้ำผึ้งก็อยู่บ้านกับน้องชาย เหมี่ยว : อยู่กับน้องชายไม่เหงาหรือ น้ำผึ้ง : ไม่เหงา อยู่บ้านก็เปิดวิทยุตั้งลิ้นบ้านเพราะกลัวเหงา กลัวความเงียบ	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
เหมี่ยว : อย่างนี้ก็มีความสุขกับเสียงเพลงซี สมาชิกคนต่อไปได้กล่าวถึงสัญลักษณ์ของฉันทน์ คือ นก ซึ่งจากเรื่องราวที่นกได้สื่อสารออกมา ทำให้สมาชิกกลุ่มร่วมรู้สึกกับนก และมีใจจริงที่จะช่วยเหลือ พลังบำบัดที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ คือ การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เมื่อสมาชิกรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม สมาชิกจะรู้สึกว่า ได้รับการยอมรับกลุ่มมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ และในช่วงนี้กลุ่มยังคงอยู่ในที่ประสาณกลมเกลียว สมาชิกมีความพร้อมใจกันช่วยกันแก้ปัญหาให้เพื่อนสมาชิก	
ผู้นำกลุ่ม : ลูกเปิดบอกกับพวกเราว่าพ่อเสียแล้วคุณเหมือนลูกเปิดจะเสียใจที่กล่าวถึงพ่อที่เสียแล้ว	กระแสกลุ่มยังคงอยู่ในลำดับขั้นที่ 3 ขั้นกลุ่มประสานกันกลม
นก : (น้ำตาคลอ เจ็บ) มันก็เสียใจนะ...ไม่เคยพูดถึงพ่อมานานแล้วตอนที่พ่อเขาเสียใหม่ๆ ก็ที่บ้านมีปัญหาเรื่องเงิน	กลมเกลียว
แอน : มีปัญหาเรื่องเงิน แล้วทำอย่างไรแม่ลูกเปิดถึงเลี้ยงลูกเปิดมาได้ถึงตอนนี้	
นก : แบบแม่เขาชายของส่งลูกเรียน 2 คน เลย แม่ก็เลี้ยงได้ทั้ง 2 คน แม่เป็นคนเก่ง	
นำกลุ่ม : ค่ะ ลูกเปิดจะภูมิใจใน ตัวแม่นะคะ ขอกลับมาเมื่อสักครู่นี้พูดถึงเรื่องพ่อหลังจากพ่อเสียแล้วที่ลูกเปิดคงว่าเหว่มากนะ	
นก : (หยุด...คิด) ก็ว่าเหวเหมือนกันบ้านมันเจ็บลงไปอีกครั้งแรกไม่ได้คิดอะไร คือ มันค่อนข้างห่างกัน พ่อเสียก็ไม่คิดอะไรแต่พอเห็นเขามีพ่อกันเรารู้สึกว่าเราหาพ่อไม่ได้อีกแล้วในชีวิตนี้ (สีหน้าเศร้าสลด...)	

การสังเกตระแกลุ่ม	การวิเคราะห์
สมาชิกกลุ่มเอื่อมมือไปจับแขนกันไปแน่นเหมือนจะบอกถึงความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งและมองหน้ากัน นกซึ่งเสีร่าสะอื้นอยู่แล้วก็ร้องไห้โฮออกมา..จนเวลาผ่านไป ก็ได้ระงับความรู้สึกเพื่อนสมาชิกได้เข้ามาเน้งล้อมนก และให้กำลังใจกับนกให้ผ่อนคลาย นก : บางทีมันคิดถึงเขาอะ แต่ไม่รู้จะ ทำอย่างไรก็ได้แต่คิดถึงเท่านั้นเองต้นวันนั้นก็เห็นแต่แม่ คนอื่น เขามีพ่อ กับ แม่ไม่มี เหมียว : เหมียวเองก็ไม่ได้อยู่กับพ่อแล้วมีก็เหมือนไม่มีที่อยู่ทุกวันนี้ก็พ่อเลี้ยง แบบไว้ใจก็ไม่ได้หรอกนก แอน : แอนมีพ่อ แต่พ่อก็ไม่เข้าใจแอนเราพูดกันได้ไม่นานนกก็มีเรื่อง นก : แต่ทุกคนก็ยังมีพ่อใช่ไหม แอน : มีแต่ไม่รู้ เมื่อไหร่เขาจะไล่ออกจากบ้านเหมือนกัน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า การที่นกตกอยู่ในภาวะเสีร่าและ อาลัยกับการจาก การจากไปของพ่อนี้เป็นแรงกระตุ้นให้กลุ่มเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สมาชิกเกิดความเห็นอกเห็นใจนก ด้วยหลายคนก็เจอปัญหาเกี่ยวกับพ่อด้วยเช่นกัน และทำให้นก เริ่มบรรเทาความรู้สึกเสีร่าลง ผู้นำกลุ่ม : คุณจะเสีร่า และอาลัยอาวรณ์กับพ่อมากนะคะ นก : นกไม่เคยพูดถึงเขาและคิดว่าจะไม่พูดถึงอีกแต่ทุกวันนี้พูดถึงมันก็เป็นอย่างนี้ ผู้นำกลุ่ม : คะ นกไม่เคยพูดถึงพ่อ นกพยายามจะไม่พูดถึงพ่อแต่เมื่อพูดแล้วมันก็ ทำให้อดอาลัยอาวรณ์กับพ่อไม่ได้ นก : นก รู้สึกดีขึ้นแล้ว ฟังเพื่อน ๆ พูดแล้วก็เห็นว่าตัวเองยังมีแม่เป็นหลักอยู่ จะพยายามเข้มแข็ง ที่สุดไม่ต้อง	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
เป็นห่วง..... (อ้ม) สมาชิกต่างพอใจที่เห็นแก่อ้มได้ เพราะหลายคนมีสีหน้าที่ไม่ดี แฉก คงจะเสีร่าไปตามแกล้วย เมื่อแก่อ้มบรรณาการศาสตร์ของกลุ่มก็ เริ่มคลี่คลายออกมามีความร่าเริงอีกครั้ง มีเสียงสมาชิกพูดว่า "นึกว่าแกจะขาดใจไปแล้ว" สมาชิกบางคนเข้าไปจับมือแกแล้วให้ กำลังใจว่า "แกเข้มแข็งนะ...เค้าเห็นแกเข้มแข็งเ็น" ในช่วงนี้สมาชิกได้เรียนรู้ถึงชีวิตความเป็นมาของเพื่อนสมาชิก ด้วยกันกระจำงัดสิ่งขึ้นสมาชิกจึงได้เรียนรู้ว่าต่างคนก็ต่างมีปัญหา ในชีวิต และพยายามช่วยกันแก้ปัญหา ดังเห็นได้จากการทำงานที่กลุ่มช่วย เหลือเหลือเมื่อเผชิญได้กล่าวถึงความคับข้องใจเกี่ยวกับเพื่อน นุช : มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนก็แบบทะเลาะกันนิดหน่อยมีปากเสียง... เวลาทำงานร่วมกัน... เขาไม่มาช่วยแบบเวลาจัด บอร์ดใช้มีอาจารย์จะให้ทำเป็นกลุ่มก็จะจับกลุ่มกันแต่ บังเอิญ..... แอน : เราก็อย่า เลือกลงเขา มา เข้ากลุ่มด้วยสิ นุช : แต่มันบังเอิญเขาจะต้องตามมาจากได้ลุ่มกลุ่มด้วยกันทุกที่ เขามา เขาก็ไม่ทำอะไร ปลอ่ยให้เรา 3-4 คน ถ้า ทั้งๆ ที่ เขาก็อยู่ในกลุ่มด้วยเขาจะคอยหลบอยู่เรื่อย ไม่ ให้ความร่วมมือ นก : ไปว่าอะไรเขาหรือเปล่า เขาถึงไม่ช่วย นุช : (หยุด...คิด) ก็มีบ้างนะแบบเราทำงานแทนที่อ้อมไว้มี เราก็ต้องว่าเขาไปบ้างเพื่อเขาจะคิดได้ นก : แล้วได้ผลมั๊ย นุช : ก็ไม่เห็น เขาจะดีขึ้น เวลามารจัด บอร์ด เขาก็จะมาเฝ้าดู พอลมามา มาก ๆ เขาก็จะหลบไปทางอื่นบางที่ซึ่งมาทำ	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
เสียง ดังรบกวนอีก เขาไม่มาทำงานของเขาแล้วเขายังทำให้เราหนักใจอีก ผู้นำกลุ่ม : ค่ะ นุชรู้สึกท้อใจเกี่ยวกับเพื่อน นะคะ ที่เพื่อนไม่มาช่วยทำงานแล้วยังมารบกวนอีก นุช : ค่ะ ก็รู้ว่าเราอารมณ์ไม่ดีแต่เขาไม่ช่วยเราเลย เขาอาจจะเหนื่อยอย่างเดียว นุชพูดถึงเพื่อนไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานด้วยกระแสของการสื่อสารระหว่างนุชและกลุ่มในที่สุดทำให้นุชได้สำรวจตนเองอย่างชัดเจน และยอมรับว่าตนเองไม่คาดหวังอะไรจากเพื่อน นุช : เราอาจจะว่าเขารุนแรงไปก็ได้แต่เราเหนื่อยนะ เรา ก็อยากให้เขามาเห็นใจ เราบ้างมาช่วยกันทำ น้ำผึ้ง : นุช อยากให้เพื่อนเห็นใจหรือ ถ้าเขาไม่เห็นใจเรา เขายังแกล้งเรา เราก็แฮะ นุช : คนทำงานเหนื่อย ก็อยากให้เพื่อนมาร่วมรับรู้ด้วยกันแต่ถ้าเขาไม่มาช่วยต่อไป ก็จะไม่หวังอะไรจากเขาแล้ว นก : ไม่หวังจริงหรือเปล่าถ้า นุช ไม่หวังนุชก็ต้องทำงาน 3-4 คน เหมือนเดิมนะ นุช : (หยุดคิด...) ก็คงยอมรับว่าต้องทำงานกันต่อไป แล้ว เขาก็เป็นเพื่อนเรา เป็นอย่างนี้ถือตัวเขา ในช่วงท้ายของการประชุมกลุ่ม ฟ้าได้กล่าวถึงสัญลักษณ์ของฉันทนเองเหมือนลูกที่แม่ไม่รักแม่จะรักพี่ชายมากกว่าจน ฟ้าบอกว่า แม่มีความลำเอียงรักลูกไม่เท่ากัน จึงเกิดความน้อยใจมาตลอดบรรยากาศของกลุ่มช่วงนี้สมาชิกให้กำลังใจช่วยเหลือสมาชิกเจ้าของปัญหาโดยการรับฟัง	

การสังเกตกระแสดกลุ่ม	การวิเคราะห์
ฟ้า : แม่รักแต่พี่ชาย ส่วนฟ้าเขาไม่ค่อยรักเขากลับอยู่เรื่อย ทำอะไรไม่ค่อยถูกใจเขา เหมียว : แม่ของฟ้ารักพี่ชายเหมือนแม่เหมียว เหมียวทำอะไรจะไม่ถูกใจเขาหรือจะมีเรื่องกันอยู่เรื่อย ฟ้า : แบบพี่ชาย ทำอะไรจะถูกใจเขาไปหมดแต่ไม่คิดว่าส่วนฟ้าแม่ถือว่าเรื่อย เหมียว : เป็นผู้หญิงก็อย่างนี้ละแม่จะ รักลูกชายมากกว่า ฟ้า : เราทำดี แต่ไม่ถูกใจแม่ ทำอะไรเขาไม่พอใจเลย ไม่รู้จะทำตัวอย่างไร เขาจึงจะพอใจ หลังจากฟ้า ได้พูดคุยกับสมาชิกกลุ่มเป็นเวลา 10 นาที ผู้ในกลุ่ม เห็นว่าการสนทนาเริ่มวกกลับมาที่เดิม สมาชิกยังไม่สามารถช่วยให้ฟ้ากระจ่างได้ และฟ้าเองไม่สามารถมองเห็นตัวตนของตนเองและตัวตนของแม่ได้ชัดเจน ผู้ในกลุ่มจึงขอให้ฟ้าแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งฟ้านั้นปกปิดจะไม่กล้าแสดงออกอยู่แล้ว เพื่อสมาชิกกลุ่มแสดงความเป็นห่วงฟ้า แต่ละคนจึงเอาใจช่วยฟ้าด้วยการคอยให้กำลังใจ คอยช่วยเหลือคำพูดในบทบาทสมมติให้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น ฟ้า(ลูก) : พี่เขาเป็นผู้ชาย เขาต้องเสียสละให้น้องบ้างสิ ทำไมไม่ตีเขาหนัก ๆ อะไร อย่างงี้ แม่(เอ๋) : เขาเป็นผู้ชาย เขาคิดอะไรได้ไม่ต้องให้พ่อแม่ไปคิด การมาก ส่วนเราเป็นผู้หญิง แม่ต้องดูแลตลอดเวลาที่ผู้ชายเขาเอาตัวรอด ฟ้า(ลูก) : แล้วที่ฟ้า ทำไมแม่ถึงตีเจ็บ ๆ ละ แม่(เอ๋) : ก็อยากให้ ลูกจำมันสิ... ลูกจะได้ไม่ทำอีก แม่ต้องดูแลลูกให้ทำตัวให้มันเรียบร้อย เมื่อการแสดงบทบาทสมมติเสร็จสิ้นลง ฟ้าบอกกับกลุ่มว่า	การแสดงบทบาทสมมติ

การสังเกตระแกลุ่ม	การวิเคราะห์
"เขาก็เป็นทองเขาอย่างนี้ละ ความจริงเขาก็ไม่ได้ล้มเอียงอะไร พี่ชายเขาจะรอบคอบ ทำอะไรก็คิด" ส่วนฟ้าทำอะไรไม่รอบคอบ แม้จะต้องคอยเตือนบางครั้งเตือนไม่เชื่อเขาก็ดี ดีแล้วเขาก็สอน เขาไม่ได้ล้มเอียงอะไรหรอก" ด้วยกระแสการสื่อสาร ถึงกล่าวไว้ที่สุดท้ายได้สำรวจตนเอง พร้อมกับยอมรับว่าตนเองมีข้อบกพร่อง และเห็นจริงถึงที่ เถ๋ (แสดงเป็นแม่) โต้ตอบกลับมา ฟ้าจึงได้เรียนรู้ถึงการกระทำของแม่ และเกิดความเข้าใจแม่มากขึ้น "ก็เขาไม่ได้ ล้มเอียงอะไรหรอก เขาดีแล้วเขาก็สอน" สมาชิกกลุ่มรู้สึกพอใจที่ได้ช่วยเหลือ ฟ้า บางคนตอบกับคำตอบของฟ้า ที่ฟ้าแสดงความเข้าใจต่อปัญหาของตน และมีสีหน้าสดใสขึ้น สมาชิกดูจะมีความห่วงใยฟ้า เนื่องจากฟ้า เป็นคนขี้อาย ไม่กล้าพูดไม่กล้าแสดงออกมากนัก เมื่อมีปัญหาในช่วงคืนที่สี่หน้า เครื่องเครียด ก็กลับกลายเป็นสีหน้า พลังขบขันที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ คือ การยอมรับของกลุ่ม (Acceptance) เป็นการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง เมื่อ ฟ้าพบว่า ได้รับการยอมรับจากกลุ่มจะพยายามใส่ใจความรู้สึกของตนเอง และพยายามที่จะเผชิญปัญหา ครั้งที่ 6 การอภิปรายโดยไม่ได้กำหนดหัวข้อ วันที่ 17 ธันวาคม 2533 เวลา 15.30-17.00 น. ในการประชุมกลุ่มครั้งนี้สมาชิกยังคงมาครบทุกคนเหมือนเดิม ครั้งนี้ผู้ในกลุ่มได้ให้โอกาสสมาชิกนำเรื่องมาพูดในกลุ่ม ได้ถ้อย อิสระ มีสมาชิกหลายคนเสนอหัวข้อที่จะเล่า ใยที่สุ่มติของกลุ่มลง ความเห็นว่าจะบอกพูดเกี่ยวกับ เรื่อง การถูกราวีจากรุ่นพี่สมาชิก ในกลุ่มทุกคนล้วนได้ประสบปัญหาในคล้ายคลึงกัน ดังนั้นผู้นำกลุ่มจึง สังเกตเห็นปฏิกิริยาการรวมตัวของสมาชิกกลุ่ม เมื่อได้บ่นว่าถึง	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
ปัญหา^{นี้} สมาชิกมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนที่ต่างก็ถูกราวีโดยไร้เหตุผล ดั่งนี้สมาชิกกล่าวกับกลุ่มว่า แอน : พวกเรา^{นี้}เพื่อกลุ่ม^{นี้} เวลาเจอแอนไปกับเพื่อนๆ เขาจะคอยหาเรื่องแบบทำซะๆ ใส เอ้ : เอ้เจอเขาที่โรงอาหาร เขาก็มองหน้าและขู่สมาชิกจะชวนตี เหมียว : เหมียวไม่เคยไปยุ่งกับเขาไม่เคยสนใจ แต่ก็ไม่วางถูกก่อกวนถึงห้องเหมียวกัน ผู้นำกลุ่ม : ฟังดูแล้ว พวกเราจะเป็นฝ่ายถูกรุกรานจาก^{นี้}รุ่นพี่นะคะ เรื่องราวเป็นมาอย่างไรคะ นา : เรื่องของเรื่องก็คือ รุ่นพี่ผู้หญิง ม.4 กลุ่ม^{นี้}เขาชอบนักเรียนชาย ม.4 ด้วยกันแต่ผู้ชายคน^{นี้} เขาจับมาชอบนักเรียนหญิง ม.3 นักเรียนหญิง ม.3 คน^{นี้}แฉ้ว นก : ใส้คะบางทีหลบไปเข้าห้องน้ำคน^{นี้}เดี๋ยวเดินออกเจอเขา กลุ่ม^{นี้}นะเขาจะว่าไล่หลัง บางทีก็ทำท่าจะรุม เดี่ยว^{นี้}เวลาไปไหนคน^{นี้}เดี๋ยวต้องระวังตัวมาก นุช : สิ่ง^{นี้}ที่หนู^{นี้}ได้เจอก็คือ เขาจะทำท่ากวนๆ แล้วทำสีตม^{นี้}เองก็ว่ามีน^{นี้}เกินไป ผู้นำกลุ่ม : ค่ะฟังดูเรื่อง^{นี้} ที่เกิดขึ้น^{นี้}มีสาเหตุจากความไม่สัมพันธ์ของฝ่ายรุ่นพี่จึงคอยหาเรื่องตามราวี้ พวกเราก^{นี้}ก็เหมือนกันถูกปองร้ายอยู่^{นี้}เรื่อยไป นา : เขาจะคอยหา ช่องทางว่าเราจะเสลด^{นี้}เมื่อไหร่ เขาก็จะคอยตามมาหาเรื่อง^{นี้}เรื่อยไป เหมียว : ความจริงพวกเรา ไม่ได้มีใครอะไรนะ ไม่รู้เรื่อง^{นี้}ด้วยตนเอง	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
เหมือนวก็เจออย่างที่เราเจอมา เมื่อสมาชิกได้อภิปรายถึง การถูกรุ่นพี่เราผู้นำกลุ่มได้สังเกตเห็นว่าสมาชิกมีความเข้าใจความรู้สึกของสมาชิกอื่นไม่มีความใกล้ชิดผูกพัน และไว้วางใจกันถึงขั้น เนื่องจากตกอยู่ภายใต้สถานการณ์เดียวกัน มีการสื่อสารที่ก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน เมื่อสมาชิกคนหนึ่งพูดถึงประสบการณ์ที่ได้รับ สมาชิกคนอื่นก็สามารถกล่าวถึงประสบการณ์ที่ได้รับ ในลักษณะคล้ายคลึงกันจึงส่งเสริมให้สมาชิก มีการรวมพลังกันเพื่อกลุ่มของตน ผู้นำกลุ่ม : จากเรื่องที่เกิดขึ้นเนะคะ คุณเหมือนแต่ละ คนก็คงไม่พอใจฝ่ายรุ่นพี่เนะคะที่มามุ่งร้ายพวกเรา น้ำผึ้ง : ก็เราถูกก่อวินาศกรรมไปหมด จนไม่กล้าไปไหนคนเดียวแล้วตอนเนี่ย กลัวเขาบ้าขึ้นมาเขาจะหน้ามืดทำอะไรไม่ทันคิด ผู้นำกลุ่ม : ค่ะ เมื่อพวกเราพบสภาพการณ์อย่างเนะคะ พวกเราหลายคนคงอดใจอดใจไม่ไหว อยากให้มาช่วยกันหาวิธีจัดการกับเรื่องนี้กัน ซิคะว่าจะทำอย่างไร แอน : แอนว่าเราก็คงคุยๆ กับเขาก่อนถ้าเขาไม่ตีกับเรา แล้วเราก็คงไม่ตีตอบ นก : เออ ว่ามันพูดยากนะ มันเป็นเรื่องของคนกลุ่มใหญ่เรา ต้องคุยทำที่เขาไปก่อน น้ำผึ้ง : คือ เขาคงก็กลัวแต่พูดไม่รู้เรื่องก็คุยกันเฉย นา : แต่เนาะว่าพูดกันก่อน ถึงจะอย่างไรก็ไม่เนาะจะต้องมีเรื่องเพราะมีเรื่องแล้ว ตบตีกันแล้วคงเจ็บตัวด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย ตีกันแล้วพ่อแม่ ก็อาจขายหน้าคนอื่นเนะ เมื่อกล่าวมาถึง วิธีการจัดการกับเรื่องการถูกรุ่นพี่จากสมาชิกที่มีความคิดแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ต้องการให้วิถีการคอม	กระแสกลุ่มอยู่ในลำดับขั้นที่ 3 สมาชิกกลุ่มประสานกลมเกลียวเพื่อแก้ปัญหาและเริ่มเข้าสู่ขั้นที่ 4 คือนักกลุ่มเป็นศูนย์กลาง

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
ช่อมและวิถีการโต้ตอบอย่างรุนแรง ผู้นำกลุ่มจึงได้เชิญชวนสมาชิก ทบทวนถึงผลที่จะได้รับตามมาหากใช้วิถีการรุนแรง อีกทั้งนา และ นกก็เห็นว่าควรใช้วิถีการรอมช่อม จึงเป็นการชักนำให้สมาชิกที่ ต้องการใช้วิถีการรุนแรงกลับมาคิดทบทวนวิถีการของตนสมาชิกจึง เกิดความตระหนักว่า ถ้าใช้วิถีการรุนแรงแล้วก็คง จะถูกฝ่าย ปกครองเรียกตัวไปพบจะทำให้เสียชื่อ พ่อ แม่ ที่ส่งมาเรียนดัง สมาชิกกล่าว น้ำผึ้ง : (ครุ่นคิด...) น้ำผึ้งคิดไปตามความรู้สึกที่เขาทำให้เกิด เจ็บช้ำหัวใจ แต่พอได้ฟังว่าตีกันแล้ว ก็ไม่ได้อะไร น้ำผึ้งเองก็เห็นด้วย เราคงถูกฝ่ายปกครองเรียกไปพบ ฐานก่อการวิวาท พ่อแม่ก็เสียใจอีกแถมจะเรียนไม่จบ เอ๋ : เอ๋ เองก็เริ่มเห็นด้วยนะที่เราตีกันไป ก็คงเจ็บตัว เปล่า แถมจะมีเรื่องไปถึงฝ่ายปกครอง ก็อาจเรียนไม่ จบเหมือนกัน น้ำผึ้ง : ใช่... ถ้าเรียนไม่จบ พ่อคงไม่ส่งเรียนอีกแล้วละ ม.3 ยิ่งเรียนไม่จบ เอ๋ : ถ้าอย่างนั้นเราก็น่าจะออกถนนเขาไปถ้า จะต้องเจอเรา เราก็พูดกับเขาดีๆ เขาจะได้ไม่เอาเรื่องเรา เราจะ ได้ปลอดภัยไม่ต้องกังวลว่าใครจะมาทำร้าย ในที่สุดสมาชิกก็ได้ เรียนรู้ว่าตนเองจะต้องเผชิญหน้ากับปัญหา จากเพื่อนสมาชิกในกลุ่มอีกด้วยกลุ่มจึงมีการรวมตัวกันขึ้นเพื่อเผชิญ กับปัญหาอย่างออมช่อม หลังบ่าบักที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือ ความรู้สึก เป็นเจ้าของกลุ่ม นำพาให้สมาชิกกระทำเพื่อกลุ่มมากกว่าความคิด ส่วนตัว ในช่วงทำสน้ำผึ้งได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนของตนเองกระแส	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
กลุ่ม ซึ่งรวมกันเป็นหนึ่งเดียวอยู่แล้วได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือกับน้ำผึ้งอย่างกระตือรือร้น น้ำผึ้ง : ดูหนังสือแล้วแต่เวลาสอบทำข้อสอบไม่ได้ไม่รู้เป็นอย่างไร ผู้นำกลุ่ม : ตะ อ่านหนังสือแล้วแต่ ทำข้อสอบไม่ได้น้ำผึ้งลอง เล่าวิธีการเรียนหนังสือ การอ่านหนังสือของน้ำผึ้งให้พวกเรา ได้ฟังบ้างซิคะ น้ำผึ้ง : ก็พอจะสอบใช้มีก็จะเริ่มดูหนังสือแล้วพอวันเสาร์ดูหนังสือให้หนักไปเลย พอสอบข้อสอบยากตั้งแต่เลขต่อไปหมด กระแสความเคลื่อนไหวได้ก่อให้เกิดสมาชิกรู้สึกว่า เป็นเจ้าของกลุ่ม เป็นผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกได้ตระหนักในบทบาทการเป็นผู้ช่วยเหลือของตนดังที่ เพื่อน้ำผึ้งกล่าวถึงปัญหา สมาชิกกลุ่มที่มีการตอบสนองโดยเข้ามาเสนอแนะน้ำผึ้งกันเกิดขึ้นโดยกระตือรือร้น แอน : จุดที่ต้องแก้ไขคือ เวลาครูอธิบายต้องฟัง แล้วทำความเข้าใจกับมันมาก ๆ ครูพูดจุดนี้ปฏิบัติจุดนี้ให้ได้ น้ำผึ้ง : เวลาครูอธิบายก็นิ่งฟัง ก็เข้าใจพอกลับบ้านไปก็ทำการบ้านแต่วิชาคณิตศาสตร์ นี่บางครั้งไม่ค่อยเข้าใจก็จะลอกเพื่อน เหมียว : ก็คิดว่าอย่างที่ครูให้อะไรละ สิ่งที่เราเป็นซึ่งเราต้องจำนะ เป็นหลักนิคหน่อย น้ำผึ้ง : แก่ปัญหาไม่ค่อยศกอ่านหนังสือแล้วว่างแฉฉะ นก : ทำแบบ อย่งไรละถ้าเกิดมันว่างมาก ๆ ก็หาอะไรทำแล้ว พอหาว่างแฉฉะก็ค่อยกลับมาทำใหม่ หรือไม่ก็เอา	พลังนำบัคที่เกิดขึ้น คือ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
น้ำปายตา ผู้นำกลุ่ม : เมื่อก่อน น้ำผึ้งได้พูดถึงจุดที่เป็นอุปสรรคสำคัญ ในการอ่านหนังสือ คือว่างนอนลงเล่านิคได้ไหมคะ น้ำผึ้งอยู่ที่บ้านจัดเวลาอ่านหนังสืออย่างไรคะ น้ำผึ้ง : ก็พอลงถึงบ้าน ก็ทำกับข้าว ภูบ้าน ล้างชาม พ่อกับแม่ไม่อยู่ อยู่กับน้องชาย เราก็ทำแบบงานเสร็จก็กินข้าวประมาณทุ่มหนึ่ง ล้างชาม อาบน้ำเสร็จ ก็ประมาณ 2 ทุ่มก็จะเริ่มทำการบ้าน ทำการบ้านไปถึง 3 ทุ่มกว่า ก็คุโทรทศน์ไปคิ้วส ทำการบ้านจน 4 ทุ่มจึงจะเสร็จเสร็จบางทีก็นอน บางทีก็อ่านหนังสือพออ่านหนังสือ ก็ว่างนอน แล้วก็ทำอะไรไม่ได้ น้ำผึ้งได้กล่าวถึงการปฏิบัติตัวของตน ซึ่งผลสรุปออกมาก็คืออ่านหนังสือ แล้วจำไม่ได้ผู้นำกลุ่มจึงชวนให้สมาชิกคนอื่น ที่คิดว่าตนเองมีผลการเรียนดีได้แบ่งปันประสบการณ์ของตนกับน้ำผึ้ง แอน : อ้อ! น้ำผึ้งอ่านหนังสือคิก ๆ อย่างนี้จะไม่ว่างนอนได้ อย่างไร แอนนะ แอนกลับถึงบ้านจะทำงานบ้านเสร็จก็จะรีบทำการบ้านเลย การบ้านเสร็จประมาณ 3 ทุ่ม บางวันก็ 2 ทุ่ม จากนั้นถ้าใกล้สอบจะคูนหนังสือไปถึง 4 ทุ่มกว่าถึงเข้านอนก็จำได้ไม่มีอะไรนี้ น้ำผึ้งต้องรีบทำการบ้านแล้วละ ผู้นำกลุ่ม : ค่ะ ของแอนนี่ก็จะจัดเวลาในการทำการบ้านและคูนหนังสือให้เร็วเพื่อมีเวลาพักผ่อน นะคะ ใครที่อยากพูดถึงการจัดเวลาของตัวเองอีกคะ นุช : นุชคะ เห็นน้ำผึ้งใช้เวลาแล้วคงไม่เหมือนเราคือ ของเรานะบ้านก็ไกลเพราะอยู่ ถึงพระแท่นฯ กลับถึงบ้านก็	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
5 โมงแล้ว ก็จะไปทำงานบ้านไป ล้างจาน หุงข้าว พอ 6 โมงกว่าจะทำอาหารบ้านส่วนใหญ่มักจะทำเสร็จ 2 ทุ่ม ก็จะมากินข้าวกินไปคุยทีวีไป กินข้าวเสร็จก็ ั้ครองเท้า ล้างจานอีกรอบเสร็จก็เกือบ 3 ทุ่ม ก็ได้เวลาว่างคู้หนังสือ จะคู้ไปถึง 4 ทุ่ม หรือ 5 ทุ่ม ก็เข้านอน เวลาสอบก็ไม่มีปัญหา ในที่สุดจากการที่น้ำผึ้ง ได้รับการแบ่งปันประสบการณ์จากสมาชิกคนอื่น ก็ทำให้น้ำผึ้งได้เรียนรู้ว่าที่อ่านหนังสือแล้วจำไม่ได้นั้น เพราะอะไรและจะปรับตัวอย่างไรในการเรียน น้ำผึ้ง : "น้ำผึ้งคงอ่านหนังสือดึกแล้วมันก็ง่วงอย่างเพื่อน ๆ ว่า จึงจำอะไรไม่ได้ เวลาสอบก็ค้อไปหมดค้อ ไปน้ำผึ้งต้องจัดเวลาคู้หนังสือทำการบ้านใหม่ แบบนุษว่าบ้าง" หลังบ่าบค้ที่เกิดขึ้นในช่วงทำานนี้คือ ความรู้สึกเป็นเจ้าของกลุ่ม สมาชิกมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกลุ่ม จึงให้คำแนะนำแบ่งปันประสบการณ์กับน้ำผึ้งอย่างเป็นกันเอง และมีการค้อว่าน้ำผึ้งโดยไม่กลัวว่าน้ำผึ้งจะโกรธ ด้วยความสัมพันธ์ของสมาชิกมีความสนิทสนมและจริงใจค้อกันกระแสกลุ่มในช่วงทำานนี้สมาชิกมีความห่วงใยผู้อื่น มีความเป็นหนึ่งเดีวกับกลุ่ม กล้าเผชิญกับความขัดแย้ง ของตนเอง และเรียนรู้ที่จะจัดการกับความขัดแย้งนั้น ดังกรณีของน้ำผึ้ง ครั้งที่ 7 การอภิปรายโดยไม่ได้กำหนดหัวข้อ วันที่ 19 ธันวาคม 2535 เวลา 15.30-17.00 น. ในการประชุมกลุ่มครั้งนี้ สมาชิกขาดไป 1 คน คือนา และในครั้งนี้ผู้นำกลุ่มยังคงให้โอกาสสมาชิกหยิบยกปัญหามาอภิปรายได้ โดยอิสระ ผู้นำกลุ่มได้พบว่า การให้โอกาส สมาชิกนำปัญหา	

การสังเกตกระแกลุ่ม	การวิเคราะห์
อภิปรายโดยอิสระ ประกอบกับการได้รับความช่วยเหลือเอาใจใส่จากผู้นำกลุ่มและ เพื่อนสมาชิกเป็นอย่างดีทำให้สมาชิกมีความต้องการที่จะนำเรื่องราวแม้เป็นเรื่องเล็กน้อยมาอภิปรายในกลุ่ม ผู้นำกลุ่มจึงได้ขอให้สมาชิกตระหนักถึงปัญหาของตนเองด้วยการสังเกตกระแกลุ่มการวิเคราะห์ของคนด้วย ในช่วงต้นนี้ ฟ้าได้กล่าวถึงปัญหาการคบเพื่อนซึ่งเป็นเรื่องที่ ฟ้า ยังคงคิดใคร่ครวญกับปัญหาที่อยู่และไม่รู้ว่าจะตัดสินใจอย่างไรดี ฟ้า : อยากพูดเรื่อง เพื่อนที่คบกันแล้วนิสัยไม่ตรงกัน ผู้นำกลุ่ม : ฟ้า บอกจะพูดถึงเพื่อนที่มีนิสัยไม่ตรงกัน ลองเล่าให้ฟังสิคะว่านิสัยไม่ตรงกันอย่างไร ฟ้า : คือ นิสัยเท่ากับนิสัย เรามันไม่เหมือนกันเลย ทำให้มีข้อโต้แย้งกันบ่อย คบกันไปก็มีแต่เรื่อง เอ้ : ถ้าเจอเพื่อนอย่างนี้ คงต้องหลบ ๆ เหมือนกัน ห่างไว้ดีกว่า แล้วฟ้าทำอะไรละ ฟ้า : มันยังตัดสินใจไม่ได้ บางทีเขาก็ดีบางทีเขาก็ไม่ดีไม่รู้เรื่อง ผู้นำกลุ่ม : ดูเหมือนฟ้าจะลังเล สงสัยว่าควรคบกับเพื่อนคนไหนต่อไป ดีหรือไม่เพราะบางทีก็จะมีข้อขัดแย้งกัน ฟ้า : ค่ะ ข้อดีของเขาก็มี ข้อเสียของเขาก็มีมากบางทีเราก็อยากเลิกคบกับเขาไปเลย เมื่อสมาชิกได้กล่าวมาถึงจุดนี้ ผู้นำกลุ่มได้ชวนให้สมาชิกกลุ่มได้เข้ามาร่วมแบ่งปันประสบการณ์ในการคบเพื่อน นก : ถ้าเจอนิสัยไม่เข้ากันไป ไม่ทำให้เราเดือดร้อนจนเกินไป เราก็คบกับเขาได้ไม่แสดงว่ารังเกียจเขา ฟ้า : เขาเป็นคนเอาแต่ใจตัวเอง ไม่คิดถึงจิตใจคนอื่นอย่าง	

การสังเกตกระแสลุ่ม	การวิเคราะห์
เราเป็นเพื่อนกันมันก็น่า จะรักษาน้ำใจกันบ้าง นก : ถ้าเราคิดว่าเขาเอาแต่ใจตัวเองเราก็น่าจะห่างๆ เขาก็ได้ห่างอย่าให้เขารู้เราค่อยๆ ห่าง แต่เราไม่โกรธเขา นุช : ถ้าเป็น นุช นะ นุชจะทำดีกับเขา แต่เราไม่ไปยุ่งกับเขามากเจอกันก็ทัก สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ นานาและในที่สุดฟ้าก็สามารถตัดสินใจได้ว่าควรจะจัดการอย่างไรกับเพื่อน ฟ้า "ก็ได้ข้อคิดจากเพื่อน ๆ ว่าเราต้องยอมบางอย่างเหมือนกันถ้าเขาไม่ดีกับเราจริง ๆ นั้นจะถึงคอขเล็กคบกัน ในช่วงต่อมาสมาชิกได้เสนอปัญหาที่สมาชิกอยากให้กลุ่มช่วยแก้ไข แต่เมื่อสมาชิกผู้หนึ่งกล่าวถึงเรื่องราวของตนผู้นำกลุ่มได้สนทนากับสมาชิกพอดควรก็พบว่า เป็นเรื่องที่สมาชิกผู้หนึ่ง สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาของตนได้แล้ว ผู้นำกลุ่มจึงช่วยให้สมาชิกพูดถึงเรื่องที่เป็นปัจจุบันขณะ บรรยากาศ ของกลุ่มโดยทั่ว ๆ ไปสมาชิกได้เห็นพลังของกลุ่มพลังของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันแก้ไขปัญหา สมาชิกจึงต้องการเสนอปัญหาของตนบ้าง แม้ว่าเมื่อพูดออกมาแล้วจะ เป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้แล้วก็ตามจึงเห็นได้ว่าสมาชิกเกิดความไว้วางใจกลุ่มอย่างสูง ดังเช่น เหมี่ยว : มีปากเสียงกับเพื่อนแบบคบกัน เขาก็เอาเปรี๊ยะเราตลอดเวลา จนไม่พูดกันแล้ว ผู้นำกลุ่ม : ค่ะ เหมี่ยวบอกว่าคบกับเพื่อนที่เขาเอาเปรี๊ยะเหมี่ยวตลอดเวลาตอนนี้ก็ไม่ได้พูดกันแล้ว นะคะ เหมี่ยวอยากจะพูดถึงเพื่อนจุดไหนอีกคะ เหมี่ยว : ก็ตอนนี้ก็เรื่อช ๆ ไม่ได้พูดอะไรกันมากก็คิดว่าดีแล้วละ	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
พูดกันมากก็มีปัญหา ในช่วงท้ายของการประชุมกลุ่มครั้งนี้ แอน ได้กล่าวถึงปัญหาการสื่อสารกับพ่อ แอนบอกกับกลุ่มว่า พ่อมักพูดไม่เป็นความจริงกับแอน และมักมีการสื่อสารที่ไม่เข้าใจกัน แอน : พ่อมักพูดไม่เป็นความจริงกับแอน ๆ ก็เฉยแล้ว เขาก็ว่าแอน ฮวนเขา ๆ ก็ทำเรื่องเฉย แอนอยู่เฉย ๆ เขาก็บิดโทรททัศน์ไล่ให้ไปนอน แอน ก็นั่งดูเฉย พ่อก็กระแทกมาแอน ก็อยากกระแทกไปบางที่เกิดเรื่องทะเลาะกัน เลขตอนนี้... พ่อก็พูดชัดเจนแล้ว แต่ ผู้นำกลุ่ม : แอน บอกตอนนี้ เรื่องที่พ่อเคยกระแทกไล่แอนตอนนี้ก็พูดกันดีแล้วแต่ ก็มีบางเรื่องใช้มีหะ ที่ตั้งค้ำใจแอนอยู่ขณะนั้นหะ แอน : ...ก็บางอย่างแอน ก็ไม่พอใจ พ่อเหมือนกัน ผู้นำกลุ่ม : มีบางอย่างที่แอน ไม่พอใจพ่ออยู่ขณะนั้นหะ พ่อจะบอกได้ไหมหะ ว่าแอนไม่พอใจพ่อเรื่องอะไร แอน : แอนก็ไม่รู้เหมือนกัน รู้แต่ว่าอึดอัดพ่อมาก ที่พ่อไม่เข้าใจแอน จากการที่ผู้นำกลุ่มได้สนทนากับแอน เป็นเวลาพอสมควรและพิจารณาเห็นว่า แอนเคยมีปัญหาเรื่องความสัมพันธ์กับพ่อมาในลักษณะเช่นนี้มาก่อนดังนั้น เพื่อให้แอนได้เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงและได้มีโอกาสสำรวจตนเองและมองเห็นตัวตนของตนเอง ตามความเป็นจริง ผู้นำกลุ่มจึงชวนให้แอนแสดงบทบาทสมมติกับเพื่อนสมาชิก ซึ่งสมาชิกที่อาสาสมัครจะเล่นบทบาทสมมติกับแอนคือ เอ๋ เอ๋รับบทเป็นพ่อ สมาชิกคนอื่นๆ นั้นต่างมานั่งรายล้อม เอ๋และแอน และแสดงความพอใจที่เอ๋ สามารถโต้ตอบกับแอนได้อย่าง	เป็นกระแสกลุ่ม

การสังเกตกระแกลุ่ม	การวิเคราะห์
เหมาะสมตามลักษณะนิสัยของพ่อแอน สมาชิกจึงได้รวมตัวกันเพื่อ ให้กำลังใจแก่ เอ้และแอน และช่วยเหลือให้การสนทนาค่าเนินไปด้วยดี แอน : พ่อปีใหม่นี้ แอนไปเที่ยวบ้านเพื่อนได้ไหม พ่อ(เอ้) : ไปกับใคร แอน : เพื่อนในห้อง เขาจัดปีใหม่นะ พ่อ(เอ้) : ผู้หญิงหรือผู้ชายละ แอน : ผู้หญิงคะ ขณะที่ทั้งคู่ได้สนทนากันนี้ สมาชิกบางคนแสดงความพอใจด้วยการตบมือ แสดงความพอใจที่ เอ้ ได้ตอบได้ตรงจุด พ่อ(เอ้) : แน่ใจหรือว่าจะไปกับผู้หญิง แอน : มีผู้ชาย คนหนึ่ง เพื่อนในห้องนิสัยดีทั้งนั้นแหละ พ่อ : มีผู้ชายไปด้วยซิไม่ให้ไปหรอก แอน : พ่อ นะเพื่อนผู้ชายพ่อก็รู้จัก เขาทิ้งนั้น เขาเป็นลูกของเพื่อนพ่อเองละ พ่อ : เอ้า... จะให้ไป แต่ไม่ค้ำนะ เมื่อแอนได้รับการช่วยเหลือด้วย การแสดงบทบาทสมมติแล้ว แอนได้เรียนรู้ว่า "พ่อเขามีความเป็นห่วงอย่างนี้ละคะ จะไปก็จะต้องถูกซัดเป็นข้าวโม่ถึงจะได้ไป" แต่แอนก็ยังคงพูดถึงความสัมพันธ์ของแอนกับพ่ออีกไม่หยุด ผู้นำกลุ่มจึงเห็นว่าแอนคงจะต้องการพูดถึงบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับพ่อและกลุ่มได้ เข้ามาช่วยเหลือ แอนอีกเช่นเคย ผู้นำกลุ่ม : พ่อมีความเป็นห่วงแอนนะคะ เวลาไปไหนจะซัดไซร์ไว้ละ เรื่องอย่างที่ว่านี่ละ นะคะแล้วในส่วนตัวของแอนๆ ปฏิบัติตัวอย่างไรบ้าง?	ในขั้นที่ 3 สมาชิกรวม ตัวกันด้วยความ พึงพอใจ

การสังเกตกระแสลุ่ม	การวิเคราะห์
แอน : แบบแอนไปไหนแอน ก็ไปกับผู้หญิงนะคะ พ่อเขาก็เป็น อย่างนี้ คือไม่ไว้ใจแอน ไม่รับฟังความคิดเห็นของลูก ผู้เฝ้ากลุ่ม : คะ แอนรู้สึกน้อยใจ ที่พ่อไม่เชื่อใจไม่รับฟัง ความคิด เห็นของแอน แอน : คะ... พ่อไม่รับฟัง ความคิดของแอนเลย ช่วงนี้สมาชิกกลุ่มได้แบ่งปันประสบการณ์กับแอนดังนี้ นุช : ที่นุชเคยเจอนะ นุชจะคิดว่าเขาไม่ไว้ใจเราตรงไหน ก็ ปรับตัวใหม่ แอน : แบบ... ก็ว่าก็ทำดีที่สุดแล้วแต่พ่อไม่เชื่อใจในตัวเรา.. (นัยตาเศร้า... จะร้องไห้) เหมี่ยว : แอนเสียใจ แล้วงอนพ่อหรือเปล่า	
แอน : เสียใจนะเสียใจ แต่ไม่ได้งอนนะ	
นก : เราก้ทำให้เขาเชื่อใจเราอย่างที นุช บอกและทำตัว ให้สม่ำเสมอแอน	
แอน : แบบบางทีแอนทะเลาะกับพ่อแอน ก็ไม่อยากกลับบ้าน แอนจะไปฮั่นคุงกับเพื่อน ที่สะพานแล้วคอย เข้าบ้านกลับ ไปถึงพ่อ เขาก็ว่าชอบกลับบ้านค่า ทำตัวไม่เหมาะกัย เป็นลูกผู้หญิงเลย	
นุช : พ่อแอน เขาคงเป็นห่วงลูกสาวมั้ง เขาเห็นเป็นผู้หญิงกลัว ใครเขาจะมาพาไปไหน เหมือนพ่อนุชจะกลับบ้านผิด เวลาไม่ค่อยได้ เขาจะห่วงมากจนเรารำคาญ ความ จริงเขาก็ไม่มีอะไร แต่เขาห่วงมากไป	
แอน : (หยุดคิด... เงียบ) แบบพ่อแอน เขาซึ่มากเกินจนแอน ว่าเขาไม่ไว้ใจเขาอาจเป็น ห่วงอย่างทีนุชว่าก็ได้ทำ	

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
ให้เขาซักมาก แอนจะพยายามกลับบ้านให้เร็ว ค่อยไป นี้จะไม่ไปขึ้นที่สะพาน จะทำให้เขาเชื่อใจเรา กลุ่มได้ช่วยให้ แอนมองภาพการกระทำของตนเองเพื่อปรับตัว เข้ากับพ่อ แม้ว่าแอนจะพยายามมองว่าตนเองทำดีที่สุดแล้วก็ตาม ในที่สุดด้วยวิธีการเสนอแนะของเพื่อน ๆ แอนจึงเรียนรู้ว่ามีบาง อย่างที่ แอนยังต้องปรับปรุงตนเองไม่ว่าจะเป็นการออกนอกบ้าน หรือการทำตัวให้น่าเชื่อถือในสายตาของพ่อแต่ วิธีการที่กลุ่มใช้กับ แอนนั้นจะไม่อ่อนโยนนักกระนั้น ทุกคนก็มีความหวังดีต้องการให้ แอนเข้าใจปัญหาของตนเองและเริ่มปรับตนเองใหม่ให้แอนได้รับความ ช่วยเหลือ ทั้งการแสดงบทบาทสมมติและได้รับข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์ ก่อนกลุ่มยุติ สมาชิกได้กล่าวถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มในครั้งนี้ ซึ่งมีสมาชิกผู้หนึ่งกล่าวว่า "เมื่อก่อนเรามีปัญหาเราจะคิดว่าปัญหา ของเรามีคนเดียวคนเดียว แต่เมื่อได้มาเจอเพื่อนๆ แล้วคนอื่นก็มี ปัญหาหนักเหมือนกันบางคนหนักกว่าตัวเองอีก เราก็น่าจะพยายาม ต่อสู้ต่อไปไม่ควรทอดทิ้ง" ครั้งที่ 8 กิจกรรม "การให้กำลังใจ" วันที่ เวลา 15.30-17.00 ในการประชุมกลุ่มครั้งนี้ เป็นครั้งสุดท้ายเมื่อสมาชิกมารวมกัน ครบทั้ง 8 คนผู้นำกลุ่มขอให้สมาชิกทำกิจกรรม "การให้กำลังใจ" ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับกับเพื่อนสมาชิกคนอื่น ในช่วงนี้สมาชิก มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีการยอมรับคุณค่าของผู้หนึ่งขึ้น และยอมรับในพฤติกรรมของผู้อื่นมากขึ้น ดังจะเห็นจากการแบ่งปัน ประสบการณ์	กระแสกลุ่ม พัฒนามาถึงลำ- ดับขั้นที่ 4 ขึ้น

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
แอน : มีเพื่อนบอกว่า แอนเป็นคนน่ารักพูดเก่ง คุยสนุก พูดเพราะ ไม่มีใครบอกมาก่อนเลยนะนี่ พ่อจะว่าแอนพูดไม่เพราะ ก็มารู้จากพี่นี่ละ เอ๋ : ของเอ๋เพื่อบอกว่า เอ๋ช่างเป็นผู้ใหญ่ ช่างคิดแล้วก็มีเหตุผล คุยสนุก พูดเก่ง เหมี่ยว : ของเหมี่ยวนี่ เพื่อบอกว่าถึงแม้จะเจ็บไปหน่อยแต่ก็ช่างมีเหตุผลรู้จักคิด อ่อนหวาน และรู้จักแก้ปัญหา สมาชิกได้เรียนรู้ถึงคุณค่าของตนเองจากการได้รับการยอมรับจากเพื่อนสมาชิกมีผลให้สมาชิกต่างมีความรู้สึกที่ดีกับข้อมูลย้อนกลับที่ตนเองได้รับสังเกตได้จากท่าทีที่เชื่อมั่น และน้ำเสียงที่มั่นคง ดังที่พี่ได้กล่าวไว้ว่า	กลุ่มเป็นศูนย์กลาง
นุช : สิ่งทีเพื่อน ๆ บอกนุชคือนุชเป็นคนช่างมีเหตุผล ซึ่งตัวเองก็เคยได้ยินมาแต่ก็มาได้ยินชัดๆ ก็ทีนี้แล้วแอนเขาบอกว่าเป็นคนน่ารักยิ้มเก่ง รู้จักใช้คำพูดได้ดี ชอบช่วยเหลือผู้อื่น (ท่าทีของนุชดูมั่นใจในตนเอง) แอน : แอนดูเขาเป็นอย่างนั้นจริง ๆ ก็เขา อย่างที่แอนเห็นนี่ละ นา : เพื่อน ๆ ได้บอกนาว่าชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีจิตใจอดทน รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักวางแผน และวิ่งเก่ง เหมี่ยว : เหมี่ยวเห็นเน อุดทนตั้งแต่มาร่วมกลุ่มนี้ กลับบ้านเอ็นด้วยกัน ฟังคุณาล่าปากแต่ นาก็ทนได้ดี นุช : ที่บอกนา ชอบช่วยเหลือเพื่อนก็เห็นด้วยนะสังเกตน่าจะไม่มีใครดูค้ายเวลาใครมีอะไรคือ ออยากช่วยเขาไปหมด	ได้รับการให้คุณค่าการยอมรับจากสมาชิกด้วยกันเป็นการส่งเสริมให้บุคคลเห็นคุณค่าตนเอง
สมาชิกแต่ละคนต่างได้รับรู้ข้อดีของตนได้ เรียนรู้ว่าแต่ละคนก็มีคุณค่า ความสามารถแตกต่างกันออกไป ส่งเสริมให้สมาชิก	พลังบำบัดการยอมรับจาก

การสังเกตกระแสกลุ่ม	การวิเคราะห์
เคารพนับถือตนเอง ยอมรับในขีดความสามารถของตน ตั้งภาพที่ปรากฏออกมาคือ สมาชิกเข้าสวมกอดกับเพื่อนสมาชิกด้วยกันซึ่งแสดงถึงความรักความอาลัยต่อเพื่อนที่ได้มาอยู่ร่วมกันที่เสี่ยงจากสมาชิกผู้หนึ่งกล่าวกับเพื่อนว่า "ขอให้เรากลับบ้านด้วยกันทุก ๆ เก้าแะ" และ "ขอให้เหมียวลคทนะ ลคทนต่อไป" "ลคทนมีเหตุผลเหมือนเฮ้จริงนะ" สมาชิกมีความหวังดีและห่วงใยซึ่งกันและกัน ในช่วงต่อมาผู้นำกลุ่มขอให้สมาชิกได้ กล่าวถึงสิ่งที่สมาชิกได้เรียนรู้ในกลุ่มและนำไปปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายของตน สมาชิกหลายคนแสดงความชื่นชมยินดีที่ตนได้พบความสำเร็จ	กลุ่ม (การยอมรับที่แท้จริงของเพื่อนสมาชิกเป็นการสร้างความเข้มแข็งในกลุ่มและกระแสกลุ่มได้ ยึดแนวทางสู่ขั้นที่ 4 กลุ่ม เป็นศูนย์กลาง

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวชยาพร ลิ้ประเสีฐ เกิดวันที่ 19 กรกฎาคม 2506
 ที่จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (การให้คำปรึกษาและแนะแนว)
 จากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2527 ปัจจุบันรับ
 ราชการในตำแหน่งอาจารย์แนะแนว โรงเรียนท่าเรือพิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี

